

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemali ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanie.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Dogodki v Belgiji.

Nekaka kopija zadnjih tržaskih dogodkov — seveda v večjem formatu — so dogodki, ki se vršijo zdaj v Belgiji, zlasti pa v stolnem mestu Bruselju. Oblika je ista, le uzroki so drugačni. Vendar pa so tudi v Bruselju zopet delavski sloji ono dobrodošlo orodje, s pomočjo katerega hočejo doseči svoj namen izvestni faktorji, tudi v Bruselju je zopet delavec in z njim priprosto nedolžno ljudstvo oni faktor, ki žrtvuj svojo svobodo, svojo kri in življenje za dobrobit samooblastnežev: torej zopet najgrša prisposoba izkoriščanja nižjih mas po brezvestnih sebičnejih!

Zakaj gre prav za prav v Belgiji, kateri je resnični vzrok krvavih dogodkov, ki so ondi zdaj na dnevnem redu?

Za umevanje tega treba, da navedemo nekoliko zgodovine.

Belgija — domovina nadvojvodinje Štefanije, udove po cesarjevi nadvojvodi Rudolfu prestolonasledniku avstrijskemu — je bila do predzadnjih desetletij neznatna država, ki meji na severu na Nizozemsko, na jugu na Francijo, a zapadno na severno morje. Belgijsko kraljestvo je mnogo manjše od Avstro-Ogerske in kot tako tudi ni prišteto med velevalosti. Še le po zasedanju rodovitnih dežel ob Kongu v Afriki se je povzpela Belgija do večjega imena in poslej so se tudi zboljšale njene doslej jako skromne finance. Mej tem se je dvignila njena velika industrija, rudokopstvo in druge gospodarske panoge tako, da je Belgija danes jedna mej prvimi industrijskimi državami.

Ker zavzema osobito rudokopstvo in velika industrija prvo mesto v narodnem gospodarstvu Belgije, je umevno, da igra v tej državi socialno vprašanje veliko vlogo. Kajti na teh podjetjih se preživlja več stotisoč delavnih ljudi obojega spola.

Čeravno pa so se dosedaj oni krogi, ki razpolagajo z delavstvom t. j. industrijalci in njih oprode, socialno-demokratski voditelji mnogo prizadevali da bi uvedli v krščansko vladovani Belgiji takozvane »liberalne« ali framasonske razmere in bi zlasti radi vrgli dosedanjo

vlado in z njo seveda tudi monarhični zistem, se jim to še vedno ni posrečilo. Nasprotno so se mnogi njihovi poskusi razbili ob modrih in človekoljubnih sklepih belgijske zakonodaje in so nasprotniki vlade prišli nemalokrat v velike škripce.

Tako so n. pr. židoliberalci in socialni demokratje pred letom 1893 pristiskali na to, da se uvede volilna reforma na takozvanem »pluralnem zistemu«, ker so pričakovali, da dosežejo potem svoj namen. Ali ta reforma se je izvršila, huj-skači pa so vendarle ostali na cedilu ker s svojimi nakanami niso mogli prodreti pri ogromni večini kralju in državi zvestega prebivalstva.

Ta volilna reforma daje splošno volilno pravico, vsled katere ima vsaki Belgijec, ki ima 25 let in ki dokaže, da je eno leto bival na istem mestu, pravico voliti in voljen biti. Nepremično premoženje v vrednosti 2000 frankov ali dokazana renta 100 frankov daje pravico k oddaji dveh glasov, a višja izobrazba k oddaji treh glasov. Za tako volilno preosnovo so seveda z veseljem glasovali nasprotniki v nadi, da prodrejo, ali zaman. Tako je bilo zopet pri starem do danes — in vsi dosedanji poskusi nasprotnikov so se izjalovili. Ali še vedno niso odnehali in stalno so hujskali delavce in ljudstvo. Nadejali so se, da pride s časom v delavske mase drug duh, s katerem bode mogoče prodreti. Tako so zdaj iztaknili novo sredstvo za doseg svojega namena in to je: splošna in enaka volilna pravica.

Toda glej! Za isto splošno in jednako volilno pravico je zopet vse belgijsko prebivalstvo možkega in ženskega spola. To pa hujskacem zopet ni bilo prav in začeli so nastopati sami proti isti enakosti katero vedno poudarjajo v svojem vzveličavnem programu. Kajti židoliberalcem in soc. dem. tudi v Belgiji ni toliko za splošno volilno pravico, kakor pa za to, da vržejo sedanjo katoliško vlado. V svojem okliku kar neprikrito zahtevajo, da mora vlada odstopiti, da mora revolucija triumfirati in da je dovolitev provizoričnih kreditov preprečiti z obstrukcijo. Ministerski predsednik grof de Smet de Naeyer je v zbornici povdarjal, da se takih stvari ne sme trpeti. Vlada je za to, da se o kreditih razpravlja

in da se razprave o reviziji ustave vrše. Predlog ministrov je bil sprejet in nasprotniki so bili v silni zagati. Naposled niso vedeli drugega izida, nego da vpirozore splošen štrajk in da nabujkajo delavstvo v javne škandale t. j. da z brutalno silo na odprti ulici dosežejo to, kar se jim ni posrečilo doseči z različnimi mahinacijami.

Delavstvo se je po hujskacih zares dalo zavesti in danes stoji mnogo tisuč delavcev oboroženih na cesti. Revolverji pokajo, noži se bliskajo in tudi dinamit je že stopil v službo nasilnikov; kri teče po ulicah bruselskih ter bolnišnice in mrtvašnice se polnijo z žrtvami brezvestnih socialističnih hujskacem. Prvi vodja soc. dem. Vandervelde je izjavil, da je »sila pred vsemi drugimi razlogi«.

25. t. m. se vrše v Belgiji nove volitve v državni zbor. Ker se pseudoliberalci in socialni demokratje bojé, da bi doživeli ta dan nov poraz, hočejo že prej z brutalno silo doseči to, kar bi težko dosegli mirnim postavnim potom, namreč vreči sedanjo vlado. Ta namera pa te elemente, ki hočejo proti vsem zakonom narave prodreti s svojim čelom, postavlja še le v pravo luč in ni izključeno, da jim bode to več škodovalo nego koristilo.

Položaj v Belgiji je jako kritičen. Kralj je nenadoma odpotoval v Ostende, ker noče biti priča dogodkom prihodnjih dni. Vojaštvo je na nogah, čete se pomnožujejo. V Bruselju kroži po mestu kavalarija z golo sabljo v eni roki, v drugi roki s samokresom.

Med delavstvo je razdelilo vodstvo soc. dem. 17.000 revolverjev. Župan mesta Bruselja je izdal oklic, da se ne smejo zbirati ljudje v gručah po mestu. Vendar se soc. dem. za ta oklice ne zmeni, marveč po mestu se zbirajo velike množice ljudstva, ki zasramujejo policijo in vojaštvo ter uprizarjajo izgrede. Vlada je ukrenila vse v preprečenje najhujšega, zlasti je izgnala mnogo tujcev, kateri so na sumu, da so igrali vlogo hujskacem. Vlada se ne uda revolucionarnemu pritisku in njen odločni nastop odobravajo prijatelji reda.

mažarski jezik (magyar-nyelo!) in da ima slovenščina zavetišče edino le še pri nekaterih duhovnikih narodnjakih in v katoliških cerkvah, v slovenskih propovedih in službi božji pa v slovenski razlagi krščanskega nauka. Med tem ko ima slovenščina med duhovniki in drugimi zavednimi katoličani še edino zavetje*, se pa mažarsko izgojena »inteligenca« iz kruhorstva pridružuje mažarski politiki, ter postaja najhujša sovražnica lastnemu rodu, kakor nam je priča že spredaj omenjeni Julij Wlasits, (Vlašic) minister verstva in pouka! Takim mažarskim oprodam daje mažarska vlada povsod prednost pri povišanju v službi. Vendar pa je rekel oni častiti mož-župnik, da se bodo prekmurski Slovenci še kaj časa vzdrževali, ali slednjič bodo morali le podleči prehudemu pritisku, kakor so že morali podleči ostali panonski Slovani! V teh za slovensko čuteče srce neprijetnih spominih je prilomastil nagli na postajo Lepšeny, blizu blatnega

*) Vendar šteje somboteljska škofija 351 udov Mohorjanov. Iz tega je pač razvidno, kako koristno deluje ta družba tudi med obmejnimi

Kaj prinesó za Belgijo najbližji dnevi, se ne ve, vendar je najgotoveje, da bodo plačali krvavi račun za to komedijo le vbogi delavci, kolovodje pa si kakor vedno, obrišejo brke.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek je poslanka zbornica dovršila razpravo o poročunu naučnega ministerstva. Ta dan se je oglašil k besedi tudi dr. Žitnik. V svojem govoru omenjal je tudi celjsko gimnazijo z ozirom na opazke ministerskega predsednika dr. Koerberja. Dr. Žitnik je rekel: Najprvo moram vsaj kratko odgovoriti na izvajanja gosp. min. predsednika od zadnjega torka glede celjskega vprašanja. Ta izvajanja so na levi povzročila živahne ugovore. Iz tega pa nikakor ne sledi, da smo morda Slovenci zadovoljni z odgovorom gosp. min. predsednika. Nasprotno: mi se nikakor ne moremo sprijazniti s stališčem vis. vlade v tem vprašanju. G. min. predsednik je izjavil, da glasovanje dne 21. sušca ni prav nič na stvari izpremenilo. S to mislijo se mi ne moremo strinjati, ker glasovanje dne 21. sušca je na stvari mnogo izpremenilo. Prvič je zbornica odobrila postavko v proračunu za dvojezične razrede v Celju. Drugič je vis. zbornica odklonila Stürghovo resolucijo in s tem priznala, da ni govora o razpustu nižje gimnazije v Celju.

Iz tega pa sledi za vlado ustavna dolžnost, da se ne dotika obstoja te šole in tudi ne dovoli, da bi ji drugi majali podlago. Zato bodi visoki vladi rečeno: Mi smo 21. sušca zmagali v javnem, poštenem parlamentarnem boju in te zmage si ne pustimo kratiti. Ako pa se vlada boji, da bi levica vsled tega ustavila parlamentarno delo, naj vlada blagohotno pomisli, da more isto tudi desnica storiti. Zato ne silite slovenskega naroda v pozicijo, v kateri bi moral uporabljati skrajna sredstva. Gospod ministerski predsednik je sicer rekel, da Slovenci sami niso veseli tega šolskega zavoda. Jaz ne vem, kdo je to povedal gospodu ministerskemu predsedniku. Jaz le konstatujem, da je slovenski narod vesel te šole v Celju in da se hoče te šole tudi v bodoče veseliti. Nočem in pri tej priliki tudi ne morem obširneje odgovarjati na izvajanja gospoda ministerskega predsednika, ker smo sedaj že pri ljudskih šolah. Dovolj je, da sem označil v tem vprašanju slovensko stališče, ki je itak samo ob sebi umevno. To stališče zopet jasno in odločno označiti je bilo potrebno z ozirom na gotove spletke zadnjih dni.

Govornik govori dalje o nalogi ljudske šole sploh ter obširneje o razmerah

LISTEK.

Potovalne črtice z Ogerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.)

(Dajle).

Ker je bila pa večja potreba, je krenil zdaj ban s svojimi krdeli mesto proti Budapešti, pa proti upornemu Dunaju skoz bakojsko šumo mimo Gyura (Ra) in Požuna proti Austriji. Dne 6. oktobra je došla vsa vojska v (ogerski) Starigrad (Altenburg) kjer je počivala. Državni zbor ogerski je tedaj proglasil Jelačica kot sovražnika mažarske države; cesar Ferdinand pa ga je imenoval za svojega namestnika. »Alter ego« in pooblaščenega poverjenika na Ogerskem, Erdeljskem in v sosednjih deželah, kakor tudi za najvišjega poveljnika vseh tam postavljenih krdel vseh strok. Vse to mi je došlo v spomin vozečemu se mimo postaje Velenceze, kjer se pa vlak ni ustavil, marveč je dirjal s strahovito naglostjo po vedno ravnem polju proti Stolnembelgradu, kjer se je ustavil pa le

ena panoga železnice proti severu v Komorn; Nemški: Kommorgen*) je le izmišljeno), druga pa nad blatnim jezerom v Vešprin in naprej na vse kraje, druziča se z drugimi črtami. Da, Ogerska ima gosto železno mrežo in jako nizke pásmene cene („Zonentarife“), posebno za blago. Močno me je mikalo videti že enkrat tisto dolgo blatno jezero, nad in pod katerim je nekdan vladal slovanski knez Kocelj po celi Panoniji to stran Donave, kjer pa zdaj, razun v somboteljski škofiji (Steinamanger-Zaladzka županija) vlada le mažarsščina. Ko sem se vozil l. 1881 v Rim, se je peljal z menoj tudi neki vrlo naroden župnik iz Belotincov po imenu: Marko Žižek, ki je pa že pred leti umrl. Ta mi je s solzami v očeh pravil, kako brezozirno tlačijo Mažari slovenski rod ob Muri; povsod, celo v ljudskih šolah se goji edino le

*) Komorn, da je skrženo iz »Kommorgen«? Stari vojaki so res pravili, da je stal na trdnjavi velik kamniti kip device, ki je molela figo (z roko) proti sovražniku. Kip device pa pomeni, da si ni še noben sovražnik mogel osvojiti s silo te trdnjave (Jungfräuliche Festung?).

jezera, kjer se tudi ni nič vstavil, marveč dirjal naprej proti obrežju tega jezera, kamor je v svoji naglosti hmali dospel. Krasno je to jezero, ono meri 6□ miriametrov, in z močvirji celó 10. Dolgo je 90 kilometrov, široko pa 20 do 30 kilometrov. Po njem vozijo ladje, jadrnice, parniki in čolni; okoli obrežja koder vodi železnična proga, je voda plitva in semtertje močvirna. Med tem ko je to (doljnje) obrežje prav ravno, je ono onstran strmo, ker se nad njim vzdigujejo odrasleki bakojske šume. Jezero je tudi ribovito (polno in sicer precej dobrih rib), kakor mi je pravil moj dobri sopotnik in c. kr. stotnik. Semtertje jih je bilo celo videti, kako so se vspenjale ven nad gladino jezera, da sem se tej prikazni čudil. Še le na postaji Sio Fók ob 10½ uri, se je ustavil nagli; kajti tukaj je veliko kopališče in veliko židovskih palač in letovišč. Vse polno elegantno oblečene gospode obojega spola je tu čakalo vlaka, iz katerega jih je mnogo izstopilo. Med temi sta izstopila tudi ona sopotnika žida, oče in sin, ter pustila nam one mažarske časnike

v ljudskih šolah v slovenskih obmejnih pokrajinah, osobito na Koroškem.

Ob enem je bila v večerni torkovi seji volitev v kvotno deputacijo, za katero je bil iz skupne zborne zopet določen tudi poslanec Povše.

Ko je bil sprejet proračun naučnega ministerstva, prešla je zbornica k obravnavi proračuna fin. ministerstva. Zbornica se še vedno bavi s proračunom fin. ministerstva. V sredo je zbornica izvršila volitve v delegacije. Izvoljeni so bili med drugimi: za Gorisko: dr. Antonelli, za Trst dr. Basevi, za Istro Polesini, za Kranjsko dr. Šustersič, za Koroško Dobernig, za Tirolsko dr. Kathrein in dr. Conci, za Solnograd dr. Sylvester. Čehi so si izbrali za Češko: Herolda, Kaftana, Kramara in Pacaka, za Moravsko Začeka itd.

Ljudska nemška stranka je po svojem članu Hoffmann-Wellenhofu stavila nujen predlog glede odškodnin občinam za vršenje poslov v prenešenem delokrogu. Ta predlog ima sicer mnogo dobrega za se; ali ljudska nemška stranka in ga stavila zaradi tega, ker ima v sebi nekaj dobrega, marveč le zaradi tega, da zavlačuje proračunsko obravnavo ter dela s tem sitnosti vladi in parlamentu. Ta predlog prišel je včeraj na dnevni red in pri tej priliki govoril je Hoffmann proti subvenciji mestu Praga v znesku 16.000.000 K. Min. preds. dr. Koerber pa je subvencijo zagovarjal.

Vlada zoper kmečki stan?

Veliko nevolje je mej prijatelji kmečkega stanu prouzročilo neko umirovljenje v poljedelskem ministerstvu. Ondi je bil do zadnjega časa nameščen kot voditelj akcije za reformo žitne kupčije v kmetijski stroki znanstveno izobraženi sekcijski svetnik dr. Scheimplug. Ta mož se je resno zavzel za koristi kmeta trpina in je z vso odločnostjo nastopil proti borzni spekulaciji z žitom. S tem pa se je seveda hudo zameril židovskim žitnim spekulantom. Ko je prišel na krmilo minister Giovanelli, ki baje ni posebno odločen mož, so dobivali v ministerstvu čedalje več upliva prijatelji borzne kupčije. Iznašli so nov načrt, ki bi bil v škodo kmetu-proizvajalcu, a v korist borzjancem. Zato so se zastopniki kmetijstva uprli. Mej temi je bil tudi dr. Scheimplug, ki je svoje mnenje odkrito povedal. Vsled tega ga je pozval na odgovor sekcijski načelnik baron Beck ter mu dal na razpolago: ali stopiti v pokoj, ali pa se podvreči disciplinarni preiskavi. Dr. Scheimplug je izvolil prvo in šel v pokoj. S tem je ustrezno borzjancem, a kmetijstvu se je vzela jedna najboljših opor in to na onem mestu, kjer bi se tega ne pričakovalo.

Razmere v Italiji.

Listi poročajo o dosedaj še neznanih senzacionalnih dogodkih v Italiji. V italijanski armadi se je pojavila velika nezadovoljnost vojaštva, katero je v raznih mestih že naravnost odpovedalo pokorščino. Prvi vzrok te nezadovoljnosti je slaba prehrana vojakov, slaba nezdružba bivališča v vojašnicah in grdo ravnanje z vojniki. Med vojaštvo je zašel duh socialistične propagande in vojniki smatrajo vojašnice za ječe in vojaško službo za tlako državi. Ta propaganda se širi po vseh oddelkih vojaštva po celi Italiji. Posebno pa je vzbudil v vojaštvu jezo namen vlade, da okupira Tripolis v Afriki. Vojaštvo se hoče tej nameri naravnost upreti. Razni narodni voditelji nastopajo v javnih

časnike, ako bi se hoteli učiti našega melodičnega (?) jezika, ter s pozdravom: „Išten Önnel!“ (Z Bogom ostanite!) sta se pomešala med ostale potovalce, gredoče v bližnje blagovališče: Etterem Sio-Fók. Gostilna Sio-Fók).

V začetku ali na vzhodu je to jezero bolj široko, potem se zožuje. Nasproti Sio-Fóku onstran jezera je zopet drugo znamenito kopališče Balaton-Füred. Malo proti zahodu je jezero ožje, ker isto čini nekaj zemeljski jezik, sredi kterega je trg Tihány, kjer je stal nekdanji slovenskega kneza Kocélya obzidan grad. Povsod je videti nasprotno obrežje po katerem in nad katerem so posejane vasi in bele katoliške cerkve. Celi dve uri smo se od Sio-Fóka vozili vedno blizu jezerskega obrežja, ki je polno lepih letovišč in kopališčnih kolib na kolih blizu obrežja, v plitvih krajih jezera. — Vse obrežje je ravno; semtertje rastejo bujni vinogradi, sadonosna drevesa in žitne njive, ki so bile ravno požete. — Kar me je pa poleg te raznovrstnosti še posebno zanimalo, bile so ob obeh straneh železne proge mnogoštevilne čede oger-

metingih (shodih) proti tej nameri in slikajo nasledke nesrečne abesinske vojne. Jednaki nasledki zadenejo prebivalstvo, ako bi Italija hotela zasedati Tripolis. Zastopniki ljudstva menijo, da bi vlada bolje storila, ako bi za isti denar pustila obdelovati rodovitna polja v Siciliji, Kalabriji, Apuliji in v rimskih provincijah, mesto, da se spusti v spekulacijo s Tripolisom, kjer ni drugega ko nerodovitna puščava; od okupacije pa bi imeli dobiček jedino le vojni in drugi liferantje, kakor je bilo to z Abesinijo. — Da bi se vlada izognila možnim eventualnostim, je sklicala k orožnim vajam velik del rezervistov in 17 rekrutnih oddelkov pod zastavo. Ima pa s tem še baje neki drugi namen.

Umor ruskega ministra.

V torek dne 15. t. m. se je izvršil v Petrogradu umor iz maščevanja na ministru za notranje stvari, Sipjaginu. O priliki zadnjih dijaških nemirov lanskega leta v Kijevu je bil kaznovan visokoflec v Kijevu, Balšanev. Zaradi tega se je hotel maščevati nad ministrom notranjih zadev, kar je tudi izvršil v torek popoldne. Preoblekel se je v uniformo ruskega adjutanta ter pričakal v veži palače državnega sveta Sipjagina. Ko je notranji minister došel, izroči mu Balšanev neko pismo; minister seže po pismu, pri tej priliki pa vstrelil Balšanev petkrat nanj z revolverjem. Minister je bil takoj mrtev.

Vojna v južni Afriki.

Čeravno še vedno vihra boj na bojnem polju v južni Afriki, vendar poročajo listi, da so mirovna pogajanja stopila v resen štadij. Angleški listi objavljajo vest, da sta si obe stranki izbrali za kraj pogajanj Pretorijo, stolno mesto Transvaala. Tija so se baje s posebnim vlakom odpeljali burski voditelji: predsednik Stejin, Schalk-Burger, generali Botha, Mayer, Delarey in Dewet. Angleže zastopata lord Kitchener in kapski guverner Millner. Med Londonom in Pretorijo igra neprenehoma brzjav. Kralj Edvard je v neprestani dotiki s kolonialnim ministrom Chamberlainom in vojnim ministrom Balfourjem. Poslednji je izrekel nado, da se pogajanja dovrše z dobrim vspehom, — ako pa bi to ne bilo mogoče, se bode morala vojna nadaljevati in skončati, naj stane kolikor hoče. — No, to si bodo v Londonu pač premislili, kajti vojna stane že danes 160 milijonov funtov šterlinov t. j. že nad dve milijardi kron. —

Ali mej tem se vrše boji na vseh koncih in krajih in vojni vspehi so včasih na jedni strani, včasih na drugi vendar imajo Angleži vedno več izgub ko Buri, kar je naravno, ker je njih vojaštvo nevajeno podnebja, nevede kraja in skrajno utrujeno in demoralizovano.

Domače in razne novice.

„Goriška ženska podr. družbe sv. Cirila in Metoda“ priredi dne 20. t. m. v dvorani „Goriške čitalnice“ v prid narodnemu šolstvu svojo letošnjo besedo, z blagovoljnim sodelovanjem častitega čitalniškega pevskega zbora. — Spored: 1. Fr. Gerbič: „Moj spominek“; mešan zbor. 2. B. Smetana: „Hubička“, duo za klavir in harmonij iz istoimne češke opere. 3. A. Nedvěd: „Tvoj mirni čuvam stan“, samospev za sopran. 4. „Svatje na poti iz cerkve“, živa slika,

čede na pol divjih bivolv z nekako neotesanim truplom in tumpasto glavo. Ti bivoli imajo navado, da si izkopajo po močvirju jame, da se v njih blatu valjajo. Njih meso ni nič kaj vžitno, pač pa je mleko njih krav dokaj tečno, kakor mi je pravil moj dobri sopotnik, s kterim sva se od Sio-Foka v kupeju sama vozila do Pragerskega. Konjskih čed pa je bilo le malo videti, ker so jih baje veliko že kupili Angleži za svojo nečloveško vojno proti hrabrim Burom v južni Afriki. Po jezeru je plavalo semtertje raznih povodnih ptic in žerjalov, kakoršnih nisem še dosihmal videl, ki pa se niso nič kaj bali vlakovega ropotanja, marveč so mirno plavali in letali semtertje, iskajoče si v jezerski vodi in v močvirju svoj plén. Tudi sva se z gosp. sopotnikom pogovarjala o raznih razmerah, ki vladajo zdaj na Ogerskem. Med drugim mi je pripovedoval, kako mora potnik tudi na železnici paziti, da ga ne okradejo. Posebno je to bolj nevarno v južni Ogerski, v nekdanji vojvodini in Banatu, kterih imena pa so izginila z zemljevida, ker jih je vse po-

prizor iz življenja starih Gorenjcev. 5. Fr. Abt: „Slavnost na kraljevem dvoru“; ženski zbor s klavirjem iz uglasbene pravljice „Pepelka“. 6. Fr. Prešeren: „Krst pri Savici“, dramatiziral Jos. Noll, z živimi slikami. — Osebe: Deklamovalka uvoda. — Črtomir. — Bogumila. — Duhoven. 7. A. Nedvěd: „Zvezdi“; mešan zbor. Začetek ob 8 1/2 uri zvečer. — Vstopnina 1 krono; za šolsko mladino 40 vin. Sedeži: I-II vrsta (na divanih) po 2 K; — III-IV vrsta 1 K 50 vin. V-IX vrsta na stolicah 1 K; Ostali sedeži 40 vin. Listki za sedeže bodo na prodaj zadnja dva dneva pri čitalničnem čuvaju in na večer pri blagajnici. Vstopnice se bodo prodajale le pri blagajnici. Listki za sedeže se obdrže, vstopnice se pa oddajo v sobi pred dvorano. Blagosrečni darežljivosti deležencev in zadržanih vablencev se priporoča Načelnistvo.

Umrl je v četrtek dop. tukajšnji odvetnik dr. Angel Canetti, star 54 let.

† Pater Ladislav Hrovat. — V Novem mestu na Dolenjskem je umrl v ponedeljek 14. t. m. pater Ladislav Hrovat, c. kr. gimnazijski profesor v pokoju in sloveči slovenski pisatelj. Rojen je bil 20. marca 1825 v Zgornjem Tuhinju pri Kamniku. Po dovršenih 6 latinskih šolah je šel v samostan, kjer je bil l. 1849 posvečen v mašnika. Po dokončanih študijah so ga poslali na Dunaj, kjer je naredil srečno izpit iz klasične filologije. Že leta 1854 je prišel na novomeško gimnazijo, in se tam iskreno posvetil profesorskemu poklicu. Podal se je kmalu na pisateljsko polje in je spisal več jezikoslovnih in tudi drugih samostojnih del. Posebno ga je zanimala staroslovenščina. Pater Ladislav je bil med prvimi, ki so orali ledino na slovenskem slovstvenem polju. Največjo zaslugo si je stekel s svojo „Slovensko-latinsko slovnico za slov. mladež“. Bil je 36 let profesor in je bil za svoje zasluge odlikovan od presv. cesarja z zlatim križcem. Pokojnik je vsrbjal v vsakomur navdušenje za mili naš materin jezik in ostane kot učitelj in prijatelj vsakomur, ki ga je poznal, v neizbrisnem spominu. Večna luč naj mu sije! Slovenski narod pa mu ohrani hvaležen spomin.

Monsgr. dr. Fr. Nagl — tržaški škof. — Uradna „Wiener Zeitung“ objavlja imenovanje msgr. dr. Nagla za škofa tržaško-koperskega.

Rajši z „Lego“ nego z Avstrijo? — Nek tukajšnji slovenski (?) list se drgne ob dopis, ki nam je došel od nekega slov. korminskega volilca, v katerem dopisu povdarja slovenski volilec, da četudi v Korminu odločujejo le Lahi, vendar se spodobí, da slovenski volilci podpirajo avstrijski in krščanski mislečo stranko, ne pa nasprotno. Omenjeni goriški list pa svetuje Bricem, naj rajši ne gredo volit, kakor da bi podpirali pošteno in avstrijski mislečo ital. stranko. Ali smo že res tako vrlo napredovali, da stoje slovenski časopisi v očitni službi židovsko liberalne ital. propagande? Častitamo!

Iz Brd nam pišejo: Laška „Lega“ ima v Brdih tri agente in sicer v Medani nekega Henrika, v Vipolžah nekega Antona, na Dobrovem pa nekega Jožefa. Ti trije možakarji delajo na vse kriplje za Naglosovo stranko, torej za „Legino“ stranko in za stranko, ki bi najrajša vse

Večkrat je namreč slišati, kako so bili okradeni veletrgovci vračajoči se z žitnih in živinskih sejmov. Tú vstopijo v vlak lepo oblečeni gospodje in ženske dvomljive cene, ki napeljujejo one, pri kterih slutijo veliko novcev, h hazardnim igram, pri kterih jih navadno dobro oskubijo; a če to ne gre, pa jim ponudijo neko dobro pijačo, ktera jih pa tako omoti, da kmali zadremljejo. V tem stanju pa ti prekanjeni goljufi istim spraznijo žepa in listnice ter jo potem, ko so to srečno opravili, popihajo iz vlaka brž na bližnji postaji, (allomašt maž.) da ni za njimi ne duha ne sluha! Da res, „extra Hungarim non est vita“ itd. V takih pogovorih sva po dveurni vožnji poleg tega idiličnega jezerskega obrežja dospela konec jezera, kjer je postaja: Balaton Szent-György in kjer se je vlak ustavil komaj „kettő percig“ ali 2 minuti, v toliko, da je bilo videti onstran tukaj že ožjega jezera veliki trg Keszthely, čegar hiše stoje po obronkih odrasleke bakonjskega gojzda z veliko belo cerkvijo in visokim stolpom. (Nekdo bi se kar zgrozil videti povsod katoliške

Slovence potopila v žlici vode in ki preganja vse, kar je avstrijskega mišljenja. Brici, opozarjamo Vas na te možakarje in Vas svarimo, da se nikakor ne daste vjeti ob prihodnjih občinskih volitvah v Korminu na njih limanice, pač pa, da podpirate pošteno avstrijsko korminsko stranko.

Židovsko-liberalno-socialistična ital. stranka pošilja na razne osebe grozilna pisma.

Električna razsvetljava. — 24. t. m. bo obhodila posebna komisija naše mesto, da pregleda ulice in trge, po katerih se ima upeljati električna razsvetljava ter da sprejema morebitne ugovore strank proti napravam te razsvetljave.

Ogenj. — Včeraj zvečer okolo 6 ure je začelo goreti pri izvoščeku Ušaju na tržaški cesti. Vnela se je neka slama pod lopo, stoječo blizu hleva. Prihiti so hitro na pomoč bramborci iz bližnje vojašnice in ognjegasci in posrečilo se jim je, da so ogenj kmalu udušili. Škode baje ni bilo posebne.

Goriško vinarsko društvo. — Odbor, ki se je bil izvolil na shodu goriških vinogradnikov dne 27. febr., je že sestavil pravila za vinarsko društvo. V kratkem se skliče ustanovni shod.

Zblaznilec umrl. — V tukajšnji bolnišnici je umrl te dni zblaznilec kamnosek France Purič iz sezanskega okraja, katerega so prepeljali v norišnico dne 31. decembra 1900. Znorel je vsled ljubosumnosti proti svoji ženi. V tej svoji strasti in blaznosti je v svojem kraju ranil več oseb, predno so ga prepeljali v norišnico. Ta nesrečnež je bil najnevarnejši norec v tukajšnji norišnici. Posrečilo se mu je tudi dvakrat uteči iz norišnice; ker je bil jako močan, je z rokami zrušil zid in ušel. Pri neki drugi priliki se mu je posrečilo na način divjakov z drgnjem lesa ob les, da je napravil ogenj in res zažgal svojo slamnico in je tudi hotel zažgati vso norišnico. Pazniki so seveda pravočasno zapazili njegovo vedenje in so mu preprečili namero.

Okraden. — Neki Jože Erjavec je bil v torek na Goriškem v družbi novincov. Pri tej priliki mu je nekdo potegnil iz žepa mošnjiček, v katerem je bilo 21 kron denarja. Tatu niso še našli.

Ne nosite na trg pokvarjenega mleka! Neko J. G. iz Solkana so obsodili na 6 dni zapore, ker je prodajala pokvarjeno mleko.

Prvi špargeljni. — 4 t. m. prinesli so na trg prve špargeljne in sicer 5 kilogramov, prodali so jih po 3.50 K kilo; 5. t. m. 25 kilg. po 3.20 K; 6. t. m. 50 kilg. po 3.60 K; 7. t. m. 60 kilg. po 2.80 K; 8. t. m. 80 kilg. po 2.40 K; 9. t. m. 70 kilg. po 2.— K; 10. t. m. 80. kilg. po 1.80 K; 11. t. m. 100 kilg. po 2.10 K; 12. t. m. 2 kvintala po 1.80 K; 13. t. m. 2 1/2 kvint. po 1.80 K; 14. t. m. 6 kvint. po 1.70 K; 15. t. m. 7 kvint. po 1.80 K; 16. t. m. 12 kvint. po —.80 K; 17. t. m. 14 kvint. po —.80 K.

Izpred sodišča. — V ponedeljek je bil obsojen 23 letni Evgen Franceschin iz Bilj radi žaljivih izrazov proti katoliški veri na 1 mesec zapore. Zagovarjal ga je dr. Tuma. — Jožef Cigoj je bil obtožen zaradi nespoštljivih izrazov nasproti Nj. Velič. Bil je oproščen. Zagovarjal ga je dr. Franko.

Včeraj pa sta bila obsojena 30letni Alojz Trevisan in Egidij Cociancig,

kali?! Ta trg je zdaj zaradi tega znamenit, ker je rojsten kraj sedanjega ogerskega Primasa, ki je vvrščen kot kardinal rimsko-katoliške Cerkve po številu 16i. — On je reda sv. Benedikta, rojen v Keszthely-u, v vešprimski škofiji dne 12. febr. 1832; kardinal pa je postal 16. jan. 1893; tedaj ima zdaj ravno 70 let. Ime mu je: „Vaszary Ferencz Kolos“ ali Vaszary Franciscus Claudius. V Rimu ima svojo kardinalsko cerkev sv. Silvestra in sv. Martina. On je pristen Mažar po rodu in mišljenju, kar so navadno tudi ostali mažarski škofje in duhovščina, kakor sem moral to slišati; kar pa ne more biti v prospeh katol. cerkvi; zlasti ne tam, kjer so druge politično tlačene narodnosti, kakor je to na Ogerskem. Žalibog, da pri Mažarih se še vedno tudi v djanju ravna po sramotni mažarski prislavici: „Toth nem ember“, da „Slovani ni človek!“ Katoliška cerkev pa je že po svojem namenu in bistvu pribežališče in zavetnica vsih zatiranih. Kdor dela drugače, bodisi kdor koli, greši in je nevreden ud te dobre Matere Cerkve! (Dalje pride).

oba iz Gorice. Prvi na 7 mesecev oistre ječe in drugi na tri tedne zapora. Obtožena sta poleg drugega da sta na Velikonočni praznik na postaji v Zagreju vpila „Proč z duhovni!“ „Proč z duhovsko kapo!“ „živio Asino!“ in „živio socializem!“

Bresadola novi mestni inženjer. — Mestnim inženjerjem v Gorici je imenovan neki Bresadola, južni Tirolec.

Nesreče. — 27 letni zidar France Prinčič iz gorenjega Cerovega je peljal voz apna po jako strmim in slabem potu. Po nesreči se zvrne voz nanj ter ga tako močno poškoduje po obrazu in na hrbtu, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

91 letni kmet Janez Hrovat iz Dobrave pri sv. Križu je gonil voli, ki so peljali voz gnoja. Na nekem mestu se starčku spodrsne in pade; voli so vlekli voz dalje in kolesa so mu šle čez levo nogo, katero mu je popolnoma strlo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

48 letni France Podbršček iz gor. Vrtojbe je bil s tovariši v neki krčmi v Gorici. Ko izpije, vstane in se napoti proti domu po vrtojbenski cesti. Med potom se mu zavrti v glavi in pade, pri tej priliki se še precej vdari na glavo; vendar se pobere in gre počasi dalje; ko pride domov, pa se zopet opoteče in pade, tu se je pa udaril tako hudo na glavo, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

43 letni Anton Pušnar iz spodnjega Cerovega, je vozil gnoj na polje. Na nekem kraju pa je bila pot tako strma, da voz uide navzdol. Pušnar je hotel voz zadržati, pri tem pa pade podenj in se močno pobije po glavi, zlomil si je tudi nekaj reber.

Grozen umor. — V Saležu pri Zgoniku na Krasu se je zgodil v ponedeljek 14. t. m. grozen umor. 58 letni vdovec Janez Škerk je ta dan zjutraj ob 8 uri z dolgim nožem večkrat prebodel svojo 25 letno „nevesto“, (ženo svojega sina).

Vzrok groznemu umoru so bili vedni prepri v hiši.

Oznailo. — V smislu §. 58 zakona z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 se register o občni pridobitini, zadevajoč odmero za priredbeno dobo 1902-1903 za sledeče davčne skupine: II. razred: Okraj trgovinske zbornice Goriške-Gradišanske, III. in IV. razred: Gorica-mesto, III. in IV. razred: Gorica-dežela, lahko vpogleda po dotičnih davčnih zavezancih, in sicer pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva (Via Teatro 5. I. nadstr.) ob uradnih urah skozi 14 dni od 22. aprila 1902 naprej.

Letošnja pomlad se je prikazala v prav prijazni podobi. Vse tako bujno zeleni in cvete, da je veselje. Sadno drevje, zlasti češnje in češplje je kar zagrnjeno v jeden cvet. Kamor pogleda oko, vse je v cvetju in goriška okolica in bližnja Brda so podobna cvetočemu raju. Ako ne pride kaka nesreča, bode tudi letos mnogo koščenega sadja, češenj in češplj; pa tudi jabolka in hruške dobro kažejo.

Merknenje lune. — Dne 22. t. m. mrkne luna popolnoma. Popolno mrknenje bo trajalo od 7-10 min. zvečer pa do 8-35. Mrknenje neha ob 10-55 po noči. Videlo se bode nekoliko tudi pri nas.

Važno za podkovače. — C. kr. namestništvo je ustanovilo posebno komisijo za izpraševanje podkovačev. Kdor želi delati izpit, naj se oglasi do konca meseca maja ali novembra pri namestništvu.

Stara mera in vaga prepovedana. — Trg. ministerstvo je izdalo naredbu, vsled katere se ima kaznovati kolikor kupce toliko prodajalce, ki bi prodano ali kupljeno blago tehtali po funtih ali merili po bokalih.

Za gospodarski napredek Dalmacije. — Društvo za napredek Dalmacije je imelo nedavno temu svoj VII. občni zbor na Dunaju. Zbora se je udeležil ministerski predsednik dr. plem. Koerber, železniški minister Wittek, novi namestnik dalmatinski baron Handel in mnogo odličnih oseb. Predsednik društvu grof Harrach je slikal gospodarski položaj kršne Dalmacije in naglašal, da je društvu naloga zbuditi zanimanje kulturnega sveta za Dalmacijo. Naloga društvu je še osobito ta, da stopi v zvezo s prebivalstvom vse Dalmacije v syrho pomoči na gospodarskem polju. Član Desković je v krasnem govoru opisoval stanje in potrebe cele dežele in stavil zahtevo, da društvo ne pušča v nemar priprostega ljudstva Dalmacije. Prvo, kar bi moralo društvo storiti, bila bi permanentna (trajna) dalmatinska razstava na Dunaju, katera mora imeti trgovinski značaj. Ta predlog je bil sprejet z ži-

sednika bode društvo delalo na to, da izda natančen opis vseh razmer Dalmacije, ker brez takega dela ni mogoče dobiti točne slike o tem, kako naj se obrne denarna podpora. Društvo se je konstituiralo in si izvolilo i za nadalje svojim predsednikom grofa Harracha, grofa Landskrona, I. dr. Ivčevića II. podpredsednikom.

Ponemčevanje slov. Štajerske. — Deželni šolski svet štajerski je dovolil trgu Ljutomer nemško šolo; dosedaj je bila tam slovensko-nemška ali ultrakvistična šola za Ljutomer in okolico. Ustanovitev nemške šole v okraju z malone izključno slovenskim prebivalstvom more biti ustanovljena jedino le s ponemčevalnim namenom in ta namen imajo pangermani s slov. Štajerjem od Celja pa do Gradca.

Kako se skrbi za slovenske in nemške šole na Štajerskem. — V Feldbachu, v tem srednještajerskem mestecu, so dobili že pred 10 leti poleg petrazredne deške, tudi petrazredno dekliško šolo. — Sedaj pa je izdan ukaz naučnega ministra, s katerim se dekliška šola razpušča, ker ji primanjkuje učenk. Združila se bo z deško šolo, pa se bodo razredi vedno na pol prazni. Na Sp. Štajerskem pa morajo imeti vkljub prošnjam in pritožbam razredi čez 100, da do 150 učencev.

Društvo „Zvezda“. Odbor društva „Zvezda“ na Dunaju uljudno naznanja, da bode meseca maja t. l. še le drugo nedeljo, to je 11. maja društvena zabava s koncertom in sicer v dvorani „Ressource“, Dunaj, I. Reichsrathsstrasse št. 3 — (za palačo državnega zbora). Mesec junij, julij, avgust bodo društveni popoldanski izleti in sicer: 1. V Marija Enzersdorf, v nedeljo 1. junija — z južno železnico (Südbahn) — do postaje Brunn-Marija Enzersdorf — sestanek in koncert v Marija Enzersdorfu, v restavraciji „Zum Schottenhof“, Hauptstrasse 17; — izlet vodi g. Drag. Dolenc; 2. v Ober St. Veit, v nedeljo 6. julija, z mestno železnico (Stadtbahn) — sestanek in koncert v restavraciji „Zur Einsiedelei“ — (v XIII. okraju, „Stock im Weg“ št. 1); — izlet vodi g. Rudolf Malič; 3. Irenenthal, v nedeljo 3. avgusta — vozi se po zahodni železnici (Westbahn) do postaje „Unter-Tullnerbach“; sestanek in koncert v restavraciji g. Antona Kunz, v Irenenthal-u; izlet vodi g. Vinko Krusič. Sestanek bode vsakokrat ob 4. uri popoldne v naznanjenih restavracijah. Od meseca septembra t. l. počenši bodo društvene zabave zopet na Dunaju, v dvorani „Ressource“, I. Reichsrathsstrasse št. 3, in sicer vsako prvo nedeljo vsakega meseca (7. septembra, 5. oktobra, 2. novembra, 7. decembra i. t. d.) Ker je društvu „Zvezda“ namen: izobrazba, zabava v pristno slovenskem duhu ter podpiranje udov, kar dosega društvo s predavanji, podukom v raznih strokah, petjem, glasbo, gledališkimi predstavami i. t. d., oklenilo se je „Zvezde“ toliko vrlih Slovencev in Slovencev na Dunaju in okolici, da je dosedanja dvorana postala pretesna. Odbor je zato oskrbel več pa tudi lepšo dvorano. Da bode ta polna, prosi odbor, da društvu ostanejo zvesti vsi dosedanja udje in da pridobi vsak ud še po enega ali več udov za društvo. Na ta način bode „Zvezda“ še bolj prospevala pod zmagonosnim praporom: Naprej zastave Slave!

Odbor društva „Zvezde“ na Dunaju.

Lepe reči iz blažene Italije. — Turinski listi pripovedujejo, kako so tam redarstvene oblasti prišle na sled veliki družbi tatov, katera je izvršila številno tatvin v tem mestu. Ta družba je „delovala“ pod naslovom nekega — postavno dovoljenega društva. Društvo je imelo svojega predsednika, svoj odbor, ki je izdeloval načrte za tatinstva. Člani društva so se morali v vsem pokoriti naredbam odbora.

Društvo je sestajalo iz moških in ženskih članov vsake starosti. Ženske so imele nalogo, stopati v službo v hiše, kjer se je hotelo pokrasti in so dajale tatovom pouk o hišnih razmerah. Ta družba je štela več sto članov in imela posebno krmo za sestanke, kjer je predsednik delil med člane — „čisti dobicek“. Policija je dosedaj zaprla 40 članov, druge pa še išče. — Tako je v blaženi Italiji.

Kraljica Natalija katoličanka. — Pariški listi proročajo, da je srbska kraljica-udova Natalija prestopila iz pravoslavja h katoličanstvu. Ceremonijo prestopa je izvršil župnik cerkve de Notre Dame v Parizu v pričo abé Brebiona in markija Castrillo. Kraljica se v naslednjih dneh poda v Rim k sv. Očetu. — Nekateri listi vedo poročati, da se namerava kraljica Natalija zopet omožiti in sicer z nekim

Samomor odvetniškega kandidata. — Pri Zidanem Mostu se je te dni ustrelil koncipient ljubljanskega advokata dr. Valenčaka, dr. Šumer. Na vizitki, ki so jo našli pri njem, je bilo zapisano „nepoboljšljiv pijanec“. Uzrok samomoru pa so bili baje razni dolgovi.

Nov kardinal. — Iz Budimpešte se poroča, da bo baje skoro imenovan kardinalom zagrebški nadškof dr. Juraj Posilović. To bi bilo nekako zadoščenje glede zavoda sv. Jeronima.

Potujčevanje Bosne in Hercegovine. — Uprava zasedenih dežel menda rada vidi, če slovensko prebivalstvo zapušča rodno zemljo ter dela tako prostora novim naseljencem Nemcem in Mažarom. Prišlo je že tako daleč, da sta že obe pokrajini posuti z nemškimi in ogrskimi naseljenci, zlasti Židi. Zdaj pa je uprava posegla celo tako daleč, da je izrekla naredbu, da se vsakemu, ki bi se tudi le začasno mudil v tujini, odvzame domovinska pravica. Nedavno sta bila na ta način dva srbska bega, ki sta se mudila nekaj časa v Carigradu, iztirana čez mejo.

Mrtvecu prebodli srce z vilami. — V Karansebesu na Ogorskem so neznanzi storili po noči odkopali grob nedavno umrlega vaškega notarja Aleksandra Popovića. Odprli so rakev in mrtvecu z železnimi vilami prebodli srce. Storili so to njegovi sovražniki, ki so se v svoji babjevernosti bali, da bi se umrli notar kot vampir ne povrnil med nje.

9leten deček večkrat morilec. — V Draždanih je dognalo sodišče, da je sunil 9letni sin nekega cestnega poštača tekom dveh let 2 dečka in 1 deklico v Labo, in so vsi trije utonili. Deček je menda kriv tudi še drugih zavratnih umorov.

Napaden je bil pred oltarjem. — V Italiji v vasi Sappada Agordino so našli posestnika Valta obešenega pred njegovo hišo. Skoro pa so dognali, da se ni sam obesil. Bogatega Valta so zločinci zahrbtno napadli v kapelici pred oltarjem ter ga pobili na tla, potem so ga pa nesli na dom, da jim pokaže težko ranjeni Valta svoje zaklade. Pot od kapelice do njegovega doma je bila vsa okrvavljena. Potem so Valta ubili in obesili pred hišo, da bi ljudje mislili, da se je bogati starec sam obesil.

Grozen ropar pred sodiščem. — Te dni stoji pred porotnim sodiščem v mestu Lucca v Italiji glasoviti ital. ropar Musolino. K tej obravnavi je došlo 40 časniških poročevalcev, 10 advokatov zagovornikov, dva državna pravdnika, trije civilni zagovorniki in 186 prič. Proti Musolinu je vloženih 18 obtožb radi raznih zločinov. Res, „slaven“ obtoženec!

Vseslovanska umetniška in industrijska razstava v Petrogradu. — Meseca februarja prihodnjega leta nameravajo v Petrogradu otvoriti vseslovansko umetniško in industrijsko razstavo, za katero je bilo že lani določenih 30.000 rubljev. Na tej razstavi sodelujejo le balkanske države Srbija, Bolgarija in Črna gora. Predsednik začasnega pripravljalnega odbora je grof Nikola Pavlovič Ignatijev.

Koliko je imela Rusija stroškov in dohodkov v letu 1901. — Redni dohodki Rusije so znašali v tem letu 1.798.656.000 rubljev. Redni stroški pa 1.561.725.000 rubljev. Izredni dohodki so znašali 163.677.000 rublj., izredni stroški pa 169.074.000 rubljev.

Belgijska kraljica je nevarno zbolela. Iz Bruselja so odpotovali trije zdravniki v Spaa, kjer kraljica prebiva, da obdržavajo konzilij o njeni bolezni.

Velika kneginja in dijak. — V petrogradski aristokraciji gre — tako poročajo neki listi — od ust do ust senzacionalna povest, katere glavna junakinja je velika kneginja Jelena, hči carjevega brata. Veliko kneginjo so hoteli dati generalu Viktorju Napoleonu, potomcu velikega francoskega cesarja Napoleona I., ali ona ni mogla zapopasti zakaj naj bi se pokorila dvorni etiketi, ko je naklonjena ubogemu dijaku. Ker je vedela, da car ne privoli v njeno zvezo, pa je poiskala drugo pot, da doseže cilj svojega srca. Predlagala je dijaku, da bi pobegnila v inozemstvo, kar je dijak kajpada takoj hotel izpeljati. Ali bila nista dovolj previdna in redarstvo ju je zasačilo v Varšavi. Tu so ju ločili: kneginjo so odvedli nazaj na dvor, dijaka pa — v Sibirijo.

Top razletel. — Na angleški vojni ladiji „Mars“ so se delali strelni poskusi s topovi „Barbette“ kalibra 12 palcev. Pri tej priliki razpoči jeden takih topov in je ubilo 2 častnika, 8 pomorščakov in ranilo 4 vojake.

1000 delavcev izgnalo delo

je ustavila delo, ker jej je ogerska vlada odrekla nadaljnjo podporo 20.000 kron na leto. Vsled tega je izgubilo delo 1000 delavcev. Vso upravo in stroje vzame tvrdka v Kiel, kjer ima neko večjo ladjedelavnico.

Železnica, ki druží Črno morje z Adrijo. — V Rusiji se bavijo z načrtom, zvezati radi lažje kupčije z žitom Črno morje z Adrijo. Črta bi šla iz bolgarskega zaliva Varna po železnici Varna Plevna-Sofija do bolgarsko-srbske meje, potem čez Ristovac do črte Sibevce-Solun ter bi se priklopila progi orijentske družbe Mitrovica-Verisovič. Potem bi krenila po turškem ozemlju po črti Verisovič-Prižen, v drinski dolini do črnogorske meje, po Črnigori čez Sv. Ivan v barski zaliv.

Za najstarejšega moža na svetu označuje neki novijorski list 130letnega Noatha Radyja, ki živi v sirotišnici v Novem Brunšviku. Mož je oslepel.

Dve vrsti zob. — V Hagerstownu v Ameriki rasteta neki deklici dve vrsti zob v spodnji čeljusti.

Cena živeža pred 55 leti. — Kako se polagoma draže najpotrebnejša živila to je kruh in meso, to opazamo vsaki dan. Da so se pa v teku 55 let tako podražila kakor vidimo iz nastopnega, ne bi skoro človek verjel ko bi ne bilo tiskano v neki vojaški okrožnici bivše „General komande“ v Zagrebu iz l. 1847, po kateri se ustanovlja sledeči cenik kruha in mesa: En funt dobre govedine 4 novčice in pol, 1 funt teletine 6 novč., 1 funt sveže slanin 8 novč., 1 funt svinškega mesa 3 novč., 1 funt fine moke 3 novč., slabše 2 novč. Hleb kruha v teži 1 funt in 28 lot. 6 novcev, 1 hleb črnega navadnega kruha, ki je tehtal tri funte, 6 novcev. Če je bilo temu tako, imajo prav naši stari ljudje, ki pravijo da je bilo enkrat lepše na svetu, nego dandanes.

Kako zboljšati vodo v vodnjakih. — Često se pripeti da postane voda v vodnjakih kalna, ali da dobi zoprni okus po gnjilobi ali zemlji. V prvi vrsti se moramo prepričati, ako je v vodnjaku kaj lesa, če je isti morda gnjil da se nadomesti z novim, ker ničesar se voda bolj ne navzame kakor gnjilega lesova.

Ali pa so pokvarjenosti vode kriva morda tla ali stene v vodnjaku, ki so vsled časa postale nesnažne. Treba je stene celoma očistiti in dno posuti kaka dva centimetra na debelo z apnenim prahom.

Drugi dan izprazni se mej tem vodnjak zopet celoma ter odstrani oni apneni prah iz njega, tako da je vodnjak popolnoma snažen.

Sedaj pa se nasuje na dno 10—20 cm. na debelo navadnega drvenega oglja katerega se pokrije z ravno toliko lego navadnega drobnega kamenja.

Na zadnje položi se kake 2—3 kose kamenene soli v vodo. Čez par dni bode voda celoma čista in sveža, brez kake napake. Ednokratno čiščenje na ta način zadostuje za celo leto. Ne kjer bi bilo posebno slabo, moralo bi se storiti dvakrat v letu.

Dirka s smrtjo. — Jednak slučaj kakor je sledeči, se je še malokdaj pripetil v zgodovini ameriških železnic: Po Baltimore & Ohio Southwestern progi med postajama Shoals in Washington sta se pomikala dva hitra tovarna vlaka. Vlak št. 33 je bil v Shoals ko je dobil povelje, da naj odrine naprej ker je proga zanj prosta in da nasprotni vlak št. 50 čaka nanj v Washington. Kmalu za tem pa je vlak št. 50 dobil novo povelje, naj odide ker čaka nanj vlak št. 33 v Shoals. Naravno je, da bi se bila zvečer ta dva vlaka zaletela drug v drugega in da bi bila nesreča neizogibna. Tu pa je postajni načelnik v Washington zapazil pomoto, hitro odšel na tir ter tam vkazal premikalni lokomotivi naj zdrija z vso močjo za tovarnim vlakom. Strojvodja je uvidel za kaj se gre in zakuril je lokomotivo na vso moč. Deset milj od Washingtona so šele zagledali rdeče luči na kabusi tovarnega vlaka. Kmalu so bili skupaj. Tovorni vlak je dobil znamenje naj zapelje na stranski tir postaje, katero so ravnokar in kakor po naključju dosegli. Ni bil še dobro na tem tiru, že pridirja nasprotni tovorni vlak z vso hitrostjo na postajo. Preprečena je bila huda nesreča. — Železniška družba gotovo ne bo pozabila obdarovati vrlega postajnega načelnika.

Čuden bolnik. — Nedavno je bil iz neke bolnišnice v azijski Rusiji odpuščen čuden bolnik, po stanu železniški delavec. Trpel je od redke bolezni, zvane maladie des tisc. Njena lastnost obstoji v tem da bolnik nehoti oponaša dejanje drugih ljudi: Ako kdo piše, ki je zraven njega, sede bolnik in tudi piše; ako kdo kuka, sede bolnik in tudi kuka, ako kdo

njegovi navzočnosti, začne tudi on jesti itd. Ali ta bolnik oponaša tudi živali! Ko čuje lajanje psa, laja tudi sam: ako poje petelin — začne tudi bolnik kikirikati. V bolnišnico je tega bolnika dovedla razposajenost njegovih tovarišev, katerim je njegova bolezen služila v zabavo. Navadno se jih je zbralo dosti okrog njega in vsak je proizvajal drug glas in drugo delal. In bolnik se je mučil da bi vse oponašal. V bolnišnici mu niso mogli pomagati, ker znanost ne pozna nikakega pripomočka zoper to čudno bolezen. Ta nesrečni človek se je zopet povrnil k svojemu poslu, da bo zopet v zasmeh in zabavo objestnih in hudobnih ljudi. Bolnik je star 35 let in drugače povsem zdrav. Slučaji te bolezni so redki; največ se jih dobi v severni Sibiriji, v jakutskem okrožju in na Amuru. Tolmači se z vplivom puste in mrtve sibirske prirode na človeka, zlasti po zimi, kadar brezkrayne snežne in ledene poljane kar prevzamejo človeka.

Avstralski častniki v Južni Afriki — morileci. — Londonski „Morning Leader“ poroča, da je bilo več avstralskih častnikov obsojenih v ječo ali v izgnanstvo, ker so ropali in morili Bure in Burke. Največja zločinca pa sta bila poročnik Hancock in pa še neki stotnik Morant, ki sta postrelila v zabavo več zamorcev ter celonekaj mož lastnega polka, takozvane Bushveldt Carbineers. Hancock je izvedel, da je deset Burov na poti v Pietersburg z namenom, udati se Angležem, ter da imajo seboj 20.000 funtov sterlingov. Dal jih je zgrabit ter postreliti, dasi so bili brez orožja. Sergeanta Morrison in Grey sta bila določena, da obsojbo izvršita. Ker sta se branila, je moral postreliti Bure možstvo iz druge stotnije. Oficirja sta se nato polastila 20.000 f. št., ki so jih imeli Buri skrite v svoji prtljagi. Ker pa sta čula, da ve za njun zločin v bližini živeči nemški misijonar Hesse, je šel Hancock k njemu ter ga ustrelil. Hotel je ustreliti tudi misijonarjevega slugo, a sluga mu je, dasi ranjen, ušel. Nemški konzul v Pretoriji je za vse to izvedel in naznanil Kitchenerju, ki je takoj odredil preiskavo. Hancock in stotnik Morant sta hotela preiskavo onemogočiti s tem, da sta hotela postreliti še oba sergeanta, Morrisona in Greya, ki pa sta pobegnila v Pietersburg. Hancock pa je dal ustreliti vojaka, ki je sergeanta svaril. Preiskava pa je vendarle dognala vso resnico, in častnika sta bila obsojena na smrt ter ustreljena. Baje 50% avstralskih vojakov je sama zločinska sodrga iz rudokopov. Zločini se se zgodili že v juliju l. 1901 v takozvanem Buschlandu, 200 km severno od Pietersburga. Poročnik Hancock je bil prej — kovač! Iz Bruslja poročajo, da je dejal poslanik dr. Leyds, da so ti zločini le mala slika cele vojne, ker se taki zločini zgodé večkrat. Male zločince Angleži streljajo, velike pa proslavljajo. Le vsled zahteve nemškega generalnega konzula je moral Kitchener častnika morilca obsoditi. Dolgo se je branil ter ju celó zagovarjal, češ da so tudi Buri večkrat zločinci.

RAZGLAS.
V Šturiji pri Ajdovščini vršil se bo v soboto, dne 26. aprila t. l. **semenj za živino in drugo blago.**
Županstvo v Šturiji
dne 15. aprila 1902.
Avg. Schlegl,
župan.

Anton Fon,
klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briških, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici h. šte. 25,
(v lastni hiši)
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfustersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.
Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

„Krojaška zadruga“,
vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,
Gosposka ulica hiš. šte. 7.
VELIKA ZALOGA
vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovcico, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.
Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogaianja.

„Centralna posojilnica“
v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4 1/2 p. l. mesečno; nevzdržene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.
Daje **posojila** udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2.
Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravljenimi deleži po 2 K.
Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za naloge in vračanje so na razpolago poslovnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.
Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj v ulici Vetturini št. 9.

Gospodu lekarničarju
Gabrijelu PICCOLI
v Ljubljani.
Vase **železnato vino** sem s prav dobrim uspehom vporabljal pri neki gospe, ki je dolgo trpela na živcih. — Prosim Vas torej, da mi doposljete še šest steklenic zgoraj navedenega vina.
Dr. L. Färber,
c. kr. štabni zdravnik.
V Gorici, 6. junija 1901.
Prodaja se v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, v Istri in Dalmaciji po 2-40 K steklenico.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi **svojo prodajalnico jestvin.**
V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorsice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Znideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.
Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,
trгоvec v Semenški ulici h. št. 7.
(v lastni hiši)

Peter Drašček,
trгоvec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.
Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.
Zaloga žveplenk sv. Cirila in Metoda.

J. ZORNIK
v Gorici, Gospodska ulica 7 (tik „Kroj zadr.“)
prva in edina slovenska trgovina za modno in vsakovrstno drugo blago: — ima najlepšo zalogo okrasov za damske obleke, zimskih Jaeger podoblek, dežnikov, nogavic, rokavic, vilnenih in volnenih šalov, modercev, kravati itd. itd. vse potreščine za g. krojače in šivilje

Jakob Miklus,
trгоvec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „**Marijanje**“ t. j. licnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.
v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„Narodna Tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine za duhovnije, županstva in druge urade, na močnem papirju		„Narodna Tiskarna“ ima v zalogi in na prodaj knjige: „<i>Ilijado</i>“, „<i>Tri igre</i>“ za slov. mladino in „<i>Zgodovino tolminske šole</i>“
TISKA brošure, * diplome, trgovske račune, * pisma in zavitke s firmo, * cenike, * vabila na karton in * na papir * *	„NARODNA TISKARNA“ v Gorici, ulica Vetturini št. 9 je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.	TISKA posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, * zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrti- ce v raznih oblikah
„Narodna Tiskarna“ tiska „GORICO“ ki izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 K, četrt leta 2 K	Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času	„Narodna Tiskarna“ tiska „PRIM. LIST“ ki izhaja vsak četrtek ter stane na leto 4 krone, pol leta 2 K, za manj premožne celo leto 3 K

Izhaja vsak **torek** in **soboto** v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padenata dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Dogodki v Belgiji.

Nekaka kopija zadnjih tržaških dogodkov — seveda v večjem formatu — so dogodki, ki se vršijo zdaj v Belgiji, zlasti pa v stolnem mestu Bruselju. Oblika je ista, le uzroki so drugačni. Vendar pa so tudi v Bruselju zopet delavski sloji ono dobrodošlo orodje, s pomočjo katerega hočejo doseči svoj namen izvesti faktorji, tudi v Bruselju je zopet delavec in ž njim priprosto nedolžno ljudstvo oni faktor, ki žrtvuj svojo svobodo, svojo kri in življenje za dobrobit samooblastnežev: torej zopet najgrša prispodoba izkoriščanja nižjih mas po brezvestnih sebičnejih!

Zakaj gre prav za prav v Belgiji, kateri je resnični vzrok krvavim dogodkom, ki so ondi zdaj na dnevnem redu?

Za umevanje tega treba, da nave demo nekoliko zgodovine.

Belgija — domovina nadvojvodinje Štefanije, udove po cesarjevi nadvojvodi Rudolfu prestolonasledniku avstrijskemu — je bila do predzadnjih desetletij neznatna država, ki meji na severu na Nizozemsko, na jugu na Francijo, a zapadno na severno morje. Belgijsko kraljestvo je mnogo manjše od Avstro-Ogerske in kot tako tudi ni pristeto med velevalsti. Še le po zasedanju rodovitnih dežel ob Kongu v Afriki se je povzpela Belgija do večjega imena in poslej so se tudi zboljšale njene doslej jako skromne finance. Mej tem se je dvignila njena velika industrija, rudokopstvo in druge gospodarske panoge tako, da je Belgija danes jedna mej prvimi industrijskimi državami.

Ker zavzema osobito rudokopstvo in velika industrija prvo mesto v narodnem gospodarstvu Belgije, je umevno, da igra v tej državi socialno vprašanje veliko vlogo. Kajti na teh podjetjih se preživlja več stotisoč delavnih ljudi obojega spola.

Čeravno pa so se dosedaj oni krogi, ki razpolagajo z delavstvom t. j. industrijalci in njih oprode, socialno-demokratski voditelji mnogo prizadevali da bi uvedli v krščansko vladovani Belgiji takozvane »liberalne« ali framasonske razmere in bi zlasti radi vrgli dosedanje

vlado in ž njo seveda tudi monarhični zistem, se jim to še vedno ni posrečilo. Nasprotno so se mnogi njihovi poskusi razbili ob modrih in človekoljubnih sklepih belgijske zakonodaje in so nasprotniki vlade prišli nemalokrat v velike škripce.

Tako so n. pr. židoliberalci in socialni demokratje pred letom 1893 pritiskali na to, da se uvede volilna reforma na takozvanem »pluralnem sistemu«, ker so pričakovali, da dosežejo potem svoj namen. Ali ta reforma se je izvršila, hujšaki pa so vendarle ostali na cedilu ker s svojimi nakanami niso mogli prodreti pri ogromni večini kralju in državi zvestega prebivalstva.

Ta volilna reforma daje splošno volilno pravico, vsled katere ima vsaki Belgijec, ki ima 25 let in ki dokaže, da je eno leto bival na istem mestu, pravico voliti in voljen biti. Nepremično premoženje v vrednosti 2000 frankov ali dokazana renta 100 frankov daje pravico k oddaji dveh glasov, a višja izobrazba k oddaji treh glasov. Za tako volilno preosnovo so seveda z veseljem glasovali nasprotniki v nadi, da prodrejo, ali zaman. Tako je bilo zopet pri starem do danes — in vsi dosednji poskusi nasprotnikov so se izjalovili. Ali še vedno niso odnehali in stalno so hujškali delavce in ljudstvo. Nadejali so se, da pride s časom v delavske mase drug duh, s katerim bode mogoče prodreti. Tako so zdaj iztaknili novo sredstvo za dosego svojega namena in to je: splošna in enaka volilna pravica.

Toda glej! Za isto splošno in jednako volilno pravico je zopet vse belgijsko prebivalstvo možkega in ženskega spola. To pa hujšakem zopet ni bilo prav in začeli so nastopati sami proti isti enakosti katero vedno poudarjajo v svojem vzveličavnem programu. Kajti židoliberalcem in soc. dem. tudi v Belgiji ni toliko za splošno volilno pravico, kakor pa za to, da vržejo sedanjo katoliško vlado. V svojem oklicu kar neprikrito zahtevajo, da mora vlada odstopiti, da mora revolucija triumfirati in da je dovolitev provizoričnih kreditov preprečiti z obstrukcijo. Ministerski predsednik grof de Smet de Naeyer je v zbornici povdarjal, da se takih stvari ne sme trpeti. Vlada je za to, da se o kreditih razpravlja

in da se razprave o reviziji ustave vrše. Predlog ministrov je bil sprejet in nasprotniki so bili v silni zagati. Naposled niso vedeli drugega izida, nego da v pri-zore splošen štrajk in da nahujškajo delavstvo v javne škandale t. j. da z brutalno silo na odprti ulici dosežejo to, kar se jim ni posrečilo doseči z različnimi mahinacijami.

Delavstvo se je po hujšakih zares dalo zavesti in danes stoji mnogo tisuč delavcev oboroženih na cesti. Revolverji pokajo, noži se bliskajo in tudi dinamit je že stopil v službo nasilnikov; kri teče po ulicah bruseljskih ter bolnišnice in mrtvašnice se polnijo z žrtvami brezvestnih socialističnih hujšakov. Prvi vodja soc. dem. Vandervelde je izjavil, da je »sila pred vsemi drugimi razlogi«.

25. t. m. se vrše v Belgiji nove volitve v državni zbor. Ker se psevdoliberalci in socialni demokratje bojé, da bi doživeli ta dan nov poraz, hočejo že prej z brutalno silo doseči to, kar bi težko dosegli mirnim postavnim potom, namreč vrči sedanjo vlado. Ta namera pa te elemente, ki hočejo proti vsem zakonom narave prodreti s svojim čelom, postavlja še le v pravo luč in ni izključeno, da jim bode to več škodovalo nego koristilo.

Položaj v Belgiji je jako kritičen. Kralj je nenadoma odpotoval v Ostende, ker noče biti priča dogodkom prihodnjih dni. Vojaštvo je na nogah, čete se pomnožujejo. V Bruselju kroži po mestu kavalerija z golo sabljo v eni roki, v drugi roki s samokresom.

Med delavstvo je razdelilo vodstvo soc. dem. 17.000 revolverjev. Župan mesta Bruselja je izdal oklic, da se ne smejo zbirati ljudje v gruclah po mestu. Vendar se soc. dem. za ta oklice ne zmeni, marveč po mestu se zbirajo velike množice ljudstva, ki zasramujejo policijo in vojaštvo ter uprizarjajo izgrede. Vlada je ukrenila vse v preprečenje najhujšega, zlasti je izgnala mnogo tujcev, kateri so na sumu, da so igrali vlogo hujšakov. Vlada se ne uda revolucijonarnemu pritisku in njen odločni nastop odobravajo prijatelji reda.

mažarski jezik (magyar-nyel!) in da ima slovenščina zavetišče edino le še pri nekaterih duhovnikih narodnjakih in v katoliških cerkvah, v slovenskih propovedih in službi božji, pa v slovenski razlagi krščanskega nauka. Med tem ko ima slovenščina med duhovniki in drugimi zavednimi katoličani še edino zavetje*, se pa mažarsko izgojena »inteligence« iz kruhoborstva pridružuje mažarski politiki, ter postaja najhujša sovražnica lastnemu rodu, kakor nam je priča že spredaj omenjeni Julij Wlasits, (Vlašić) minister verstva in pouka! Takim mažarskim oprodam daje mažarska vlada povsod prednost pri povišanju v službi. Vendar pa se bode oni častiti možupnik, da se rekel omurski Slovenci še kaj časa vzdrževali, ali slednjič bodo morali le podleči prehudemu pritisku, kakor so že morali podleči ostali panonski Slovani! V teh za slovensko čuteče srce neprijetnih spominih je prilomastil naglič na postajo Lepšeny, blizo blatnega

*) Vendar šteje somboteljska škofija 351 Slovenci!

Kaj prinesó za Belgijo najbližji dnevi, se ne ve, vendar je najgotoveje, da bodo plačali krvavi račun za to komedijo le vbogi delavci, kolovodje pa si kakor vedno, obrišejo brke.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek je poslanka zbornica dovršila razpravo o poročunu naučnega ministerstva. Ta dan se je oglasil k besedi tudi dr. Žitnik. V svojem govoru omenjal je tudi celjsko gimnazijo z ozirom na opazke ministerskega predsednika dr. Koerberja. Dr. Žitnik je rekel: Najprvo moram vsaj kratko odgovoriti na izvajanja gosp. min. predsednika od zadnjega torka glede celjskega vprašanja. Ta izvajanja so na levi povzročila živahne ugovore. Iz tega pa nikakor ne sledi, da smo morda Slovenci zadovoljni z odgovorom gosp. min. predsednika. Nasprotno: mi se nikakor ne moremo sprijazniti s stališčem vis. vlade v tem vprašanju. G. min. predsednik je izjavil, da glasovanje dne 21. sušca ni prav nič na stvari izpremenilo. S to mislijo se mi ne moremo strinjati, ker glasovanje dne 21. sušca je na stvari mnogo izpremenilo. Prvič je zbornica odobrila postavko v proračunu za dvojezične razrede v Celju. Drugič je vis. zbornica odklonila Stürghovo resolucijo in s tem priznala, da ni govora o razpustu nižje gimnazije v Celju.

Iz tega pa sledi za vlado ustavna dolžnost, da se ne dotika obstoja te šole in tudi ne dovoli, da bi ji drugi majali podlago. Zato bodi visoki vladi rečeno: Mi smo 21. sušca zmagali v javnem, poštenem parlamentarnem boju in te zmage si ne pustimo kratiti. Ako pa se vlada boji, da bi levica vsled tega ustavila parlamentarno delo, naj vlada blagohotno pomisli, da more isto tudi desnica storiti. Zato ne silite slovenskega naroda v pozicijo, v kateri bi moral uporabljati skrajna sredstva. Gospod ministerski predsednik je sicer rekel, da Slovenci sami niso veseli tega šolskega zavoda. Jaz ne vem, kdo je to povedal gospodu ministerskemu predsedniku. Jaz le konstatujem, da je slovenski narod vesel te šole v Celju in da se hoče te šole tudi v bodoče veseliti. Nočem in pri tej priliki tudi ne morem obširneje odgovarjati na izvajanja gospoda ministerskega predsednika, ker smo sedaj že pri ljudskih šolah. Dovolj je, da sem označil v tem vprašanju slovensko stališče, ki je itak samo ob sebi umevno. To stališče zopet jasno in odločno označiti je bilo potrebno z ozirom na gotove spletke zadnjih dni.

Govornik govori dalje o nalogi ljudske šole sploh ter obširneje o razmerah

jezera, kjer se tudi ni nič vstavil, marveč dirjal naprej proti obrežju tega jezera, kamor je v svoji naglosti hmali dospel. Krasno je to jezero, ono meri 6□ miriametrov, in z močvirji celó 10. Dolgo je 90 kilometrov, široko pa 20 do 30 kilometrov. Po njem vozijo ladije, jadnice, parniki in čolni; okoli obrežja koder vodi železnična proga, je voda plitva in semtertje močvirna. Med tem ko je to (doljnje) obrežje prav ravno, je ono onstran strmo ker se nad njim vzdigujejo odrasle bakovske šume. Jezero je tudi ribovito (polno in sicer precej dobrih rib), kakor mi je pravil moj dobri sopotnik in c. kr. stotnik. Semtertje jih je bilo celo videti, kako so se vspenjale ven nad gladino jezera, da sem se tej prikazni čudil. Še le na postaji Sio Fók ob 10¹/₂ uri, se je ustavil naglič; kajti tukaj je veliko kopališče in veliko židovskih palač in letovišč. Vse polno elegantno oblečene gospode obojega spola je tu čakalo vlaka, iz katerega jih je mnogo izstopilo. Med temi sta izstopila tudi ona sopotnika žida, oče in kupeju; češ: Tu imate naše mažarske

LISTEK.

Potovalne črtice z Ogerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.)

(Dalje).

Ker je bila pa večja potreba, je krenil zdaj ban s svojimi krdeli mesto proti Budapešti, pa proti upornemu Dunaju skoz bakovsko šumo mimo Gyura (Rab) in Požuna proti Austriji. Dne 6. oktobra je došla vsa vojska v (ogerski) Starigrad (Altenburg) kjer je počivala. Državni zbor ogerski je tedaj proglasil Jelačića kot sovražnika mažarske države; cesar Ferdinand pa ga je imenoval za svojega namestnika »Alter ego« in pooblaščenega poverjenika na Ogerskem, Erdélskem in v sosednjih deželah, kakor tudi za najvišjega poveljnika vseh tam postavljenih krdel vseh strok. Vse to mi je došlo v spomin vozečemu se mimo postaje Velenceze, kjer se pa vlak ni ustavil, marveč je dirjal s strahovito naglostjo po vedno ravnem polju proti marom (?) perczig (minute). Od tod gre t

ena panoga železnice proti severu v Komorn; Nemški: Kommorgen*) je le izmišljeno), druga pa nad blatnim jezerom v Vešprin in naprej na vse kraje, družéča se z drugimi črtami. Da, Ogerska ima gosto železno mrežo in jako nizke pásmene cene (»Zonentarife«), posebno za blago. Močno me je mikalo videti že enkrat tisto dolgo blatno jezero, nad in pod katerim je nekdanji vladal slovanski knez Kocélj po celi Panoniji to stran Donave, kjer pa zdaj, razun v somboteljski škofiji (Steinamanger-Zaladska županija) vlada le mažarsčina. Ko sem se vozil l. 1881 v Rim, se je peljal z menoj tudi neki vrlo naroden župnik iz Belotincev po imenu: Marko Žižek, ki je pa že pred leti umrl. Ta mi je s solzami v očeh pravil, kako brezozirno tlačijo Mažari slovenski rod ob Muri; povsod, celo v ljudskih šolah se goji edino le

*) Komorn, da je skrženo iz »Kommorgen«? Stari vojaki so res pravili, da je stal na trdnjavi velik kamniti kip device, ki je molela figo (z roko) proti sovražniku. Kip device pa

Pis. I

Pis. I

v ljudskih šolah v slovenskih obmejnih pokrajinah, osobito na Koroskem.

Ob enem je bila v večerni torkovi seji volitev v kvotno deputacijo, za katero je bil iz skupne zborne zopet določen tudi poslanec Povše.

Ko je bil sprejet proračun naučnega ministerstva, prešla je zbornica k obravnavi proračuna fin. ministerstva. Zbornica se še vedno bavi s proračunom fin. ministerstva. V sredo je zbornica izšla volitve v delegacije. Izvoljeni so bili med drugimi: za Goriško: dr. Antonelli, za Trst dr. Basevi, za Istro Polesini, za Kranjsko dr. Šusteršič, za Korosko Dobernig, za Tirolsko dr. Kathrein in dr. Conci, za Solnograd dr. Sylvester. Čehi so si izbrali za Češko: Herolda, Kaftana, Kramara in Pacaka, za Moravsko Začeka itd.

Ljudska nemška stranka je po svojem članu Hoffmann-Wellenhofu stavila nujen predlog glede odškodnin občinam za vršenje poslov v prenešenem delokrogu. Ta predlog ima sicer mnogo dobrega za se; ali ljudska nemška stranka in ga stavila zaradi tega, ker ima v sebi nekaj dobrega, marveč le zaradi tega, da zavlačuje proračunsko obravnavo ter dela s tem sitnosti vladi in parlamentu. Ta predlog prišel je včeraj na dnevni red in pri tej priliki govoril je Hoffmann proti subvenciji mestu Praga v znesku 16.000.000 K. Min. preds. dr. Koerber pa je subvencijo zagovarjal.

Vlada zoper kmečki stan?

Veliko nevolje je mej prijatelji kmečkega stanu prouzročilo neko umirovljenje v poljedelskem ministerstvu. Ondi je bil do zadnjega časa nameščen kot voditelj akcije za reformo žitne kupčije v kmetijski stroki znanstveno izobraženi sekcijski svetnik dr. Scheimpflug. Ta mož se je resno zavzel za koristi kmeta trpina in je z vso odločnostjo nastopil proti borzni spekulaciji z žitom. S tem pa se je seveda hudo zameril židovskim žitnim spekulantom. Ko je prišel na krnilo minister Giovannelli, ki kaže ni posebno odločen mož, so dobivali v ministerstvu čedalje več upliva prijatelji borzne kupčije. Iznašli so nov načrt, ki bi bil v škodo kmetu-proizvajalcu, a v korist borzijancem. Zato so se zastopniki kmetijstva uprli. Mej temi je bil tudi dr. Scheimpflug, ki je svoje mnenje odkrito povedal. Vsled tega ga je pozval na odgovor sekcijski načelnik baron Beck ter mu dal na razpolago: ali stopiti v pokoj, ali pa se podvreči disciplinarni preiskavi. Dr. Scheimpflug je izvolil prvo in šel v pokoj. S tem je ustrezno borzijancem, a kmetijstvu se je vzela jedna najboljših opor in to na onem mestu, kjer bi se tega ne pričakovalo.

Razmere v Italiji.

Listi poročajo o dosedaj še nezanih senzacionalnih dogodkih v Italiji. V italijanski armadi se je pojavila velika nezadovoljnost vojaštva, katero je v raznih mestih že naravnost odpovedalo pokorščino. Prvi vzrok te nezadovoljnosti je slaba prehrana vojakov, slaba nezdrava bivališča v vojašnicah in grdo ravnanje z vojniki. Med vojaštvo je zašel duh socialistične propagande in vojniki smatrajo vojašnice za ječe in vojaško službo za tlako državi. Ta propaganda se širi po vseh oddelkih vojaštva po celi Italiji. Posebno pa je vzbudil v vojaštvu jezo namen vlade, da okupira Tripolis v Afriki. Vojaštvo se hoče tej nameri naravnost upreti. Razni narodni voditelji nastopajo v javnih

časnike, ako bi se hoteli učiti našega melodičnega (?) jezika, ter s pozdravom: „Isten Önnel“! (Z Bogom ostanite!) sta se pomešala med ostale potovalce, gredoče v bližnje blagovale: Etterem Sio-Fók. Gostilna Sio-Fók).

V začetku ali na vzhodu je to jezero bolj široko, potem se zožuje. Nasproti Sio-Fóku onstran jezera je zopet drugo znamenito kopališče Balaton-Füred. Malo proti zahodu je jezero ožje, ker isto čini nekaj zemeljski jezik, sredi kterega je trg Tihány, kjer je stal nekdanji slovenskega kneza Kocélja obzidan grad. Povsod je videti nasprotno obrežje po kterem in nad kterem so posejane vasi in bele katoliške cerkve. Celi dve uri smo se od Sio-Fóka vozili vedno blizu jezerskega obrežja, ki je polno lepih letovišč in kopališčnih kolib na kolih blizu obrežja, v plitvih krajih jezera. — Vse obrežje je ravno; semtertje rastejo bujni vinogradi, sadonosna drevesa in žitne njive, ki so bile ravno požete. — Kar me je pa poleg te raznovrstnosti še posebno zanimalo, bile so ob obeh straneh

metingih (shodih) proti tej nameri in slikajo nasledke nesrečne abesinske vojne. Jednaki nasledki zadenejo prebivalstvo, ako bi Italija hotela zasesti Tripolis. Zastopniki ljudstva menijo, da bi vlada bolje storila, ako bi za isti denar pustila obdelovati rodovitna polja v Siciliji, Kalabriji, Apuliji in v rimskih provincijah, mesto, da se spusti v spekulacijo s Tripolisom, kjer ni drugega ko nerodovitna puščava; od okupacije pa bi imeli dobiček jedino le vojni in drugi liferantje, kakor je bilo to z Abesinijo. — Da bi se vlada izognila možnim eventualnostim, je sklicala k orožnim vajam velik del rezervistov in 17 rekrutnih oddelkov pod zastavo. Ima pa s tem še baje neki drugi namen.

Umor ruskega ministra.

V torek dne 15. t. m. se je izvršil v Petrogradu umor iz maščevanja na ministru za notranje stvari, Sipjaginu. O priliki zadnjih dijaških nemirov lanskega leta v Kijevu je bil kaznovan visokošollec v Kijevu, Balšanev. Zaradi tega se je hotel maščevati nad ministrom notranjih zadev, kar je tudi izvršil v torek popoldne. Preoblekel se je v uniformo ruskega adjutanta ter pričakal v veži palače državnega sveta Sipjagina. Ko je notranji minister došel, izroči mu Balšanev neko pismo; minister seže po pismu, pri tej priliki pa vstrelil Balšanev petkrat nanj z revolverjem. Minister je bil takoj mrtev.

Vojna v južni Afriki.

Čeravno še vedno vihra boj na bojnem polju v južni Afriki, vendar poročajo listi, da so mirovna pogajanja stopila v resen štadij. Angleški listi objavljajo vest, da sta si obe stranki izbrali za kraj pogajanj Pretorijo, stolno mesto Transvaala. Tija so se baje s posebnim vlakom odpeljali burski voditelji: predsednik Stejin, Schalk-Burger, generali Botha, Mayer, Delarey in Dewet. Angleže zastopata lord Kitchener in kapski guverner Millner. Med Londonom in Pretorijo igra neprenehoma brzjav. Kralj Edvard je v neprestani dotiki s kolonialnim ministrom Chamberlainom in vojnim ministrom Balfourjem. Poslednji je izrekel nado, da se pogajanja dovrše z dobrim vspehom, — ako pa bi to ne bilo mogoče, se bo morala vojna nadaljevati in skončati, naj stane kolikor hoče. — No, to si bodo v Londonu pač premislili, kajti vojna stane že danes 160 milijonov funtov šterlinov t. j. že nad dve milijardi kron. —

Ali mej tem se vrše boji na vseh koncih in krajih in vojni vspehi so včasih na jedni strani, včasih na drugi vendar imajo Angleži vedno več izgovorov Buri, kar je naravno, ker je njih vojaštvo nevarjeno podnebja, nevesče kraja in skrajno utrujeno in demoralizovano.

Domače in razne novice.

„Goriška ženska podr. družbe sv. Cirila in Metoda“ priredi dne 20. t. m. v dvorani Goriške čitalnice v prid narodnemu solstvu svojo letošnjo besedo, z blagovoljnim sodelovanjem častitega čitalniškega pevskega zbora. — Spored: 1. Fr. Gerbič: „Moj spominek“, mešan zbor. 2. B. Smetana: „Hubička“, duo za klavir in harmonij iz istoimne češke opere. 3. A. Nedvéd: „Tvoj mirni čuvam stan“, samospev za sopran. 4. „Svatje na poti iz cerkve“, živa slika,

čede na pol divjih bivolv z nekako neotesanim truplom in tumpasto glavo. Ti bivoli imajo navado, da si izkopajo po močvirju jame, da se v njih blatu valjajo. Njih meso ni nič kaj vištno, pač pa je mleko njih krav dokaj tečno, kakor mi je pravil moj dobri sopotnik, s kterim sva se od Sio-Foka v kupeju sama vozila do Pragerskega. Konjskih čed pa je bilo le malo videti, ker so jih baje veliko že pokupili Angleži za svojo nečloveško vojno proti hrabrim Burum v južni Afriki. Po jezeru je plavalo semtertje raznih povodnih ptic in žerjalov, kakoršnih nisem še dosihmal videl, ki pa se niso nič kaj bali vlakovega ropotanja, marveč so mirno plavali in letali semtertje, iskajoče si v jezerski vodi in v močvirju svoj plén. Tudi sva se z gosp. sopotnikom pogovarjala o raznih razmerah, ki vladajo zdaj na Ogerskem. Med drugim mi je pripovedoval, kako mora potnik tudi na železnici paziti, da ga ne okradejo. Posebno je to bolj nevarno v južni Ogerski, v nekdanji vojvodini in Banatu, kterih imena pa so

prizor iz življenja starih Gorenjcev. 5. Fr. Abt: „Slavnost na kraljevem dvoru“, ženski zbor s klavirjem iz uglasbene pravljice „Pepelka“. 6. Fr. Prešeren: „Krst pri Savici“, dramatisiral Jos. Noll, z živimi slikami. — Osebe: Deklamovalka uvoda. — Črtomir. — Bogumila. — Duhoven. 7. A. Nedvéd: „Zvezdi“, mešan zbor. Začetek ob 8^{1/2} uri zvečer. — Vstopnina 1 krono; za šolsko mladino 40 vin. Sedeži: I-II vrsta (na divanih) po 2 K; — III-IV vrsta 1 K 50 vin. V-IX vrsta na stolicah 1 K; Ostali sedeži 40 vin. Listki za sedeže bodo na prodaj zadnja dva dneva pri čitalničnem čuvaju in na večer pri blagajnici. Vstopnice se bodo prodajale le pri blagajnici. Listki za sedeže se obdržijo, vstopnice se pa oddajo v sobi pred dvorano. Blagosrečni darežljivosti deležencev in zadržanih vablencev se priporoča

Načelnistvo.

Umrl je v četrtek dop. tukajšnji odvetnik dr. Angel Canetti, star 54 let.

† Pater Ladislav Hrovat. — V Novem mestu na Dolenjskem je umrl v ponedeljek 14. t. m. pater Ladislav Hrovat, c. kr. gimnazijski profesor v pokoji in sloveči slovenski pisatelj. Rojen je bil 20. marca 1825 v Zgornjem Tuhinju pri Kamniku. Po dovršenih 6 latinskih šolah je šel v samostan, kjer je bil l. 1849 posvečen v mašnika. Po dokončanih študijah so ga poslali na Dunaj, kjer je naredil srečno izpit iz klasične filologije. Že leta 1854 je prišel na novomeško gimnazijo, in se tam iskreno posvetil profesorskemu poklicu. Podal se je kmalu na pisateljsko polje in je spisal več jezikoslovnih in tudi drugih samostojnih del. Posebno ga je zanimala staroslovenščina. Pater Ladislav je bil med prvimi, ki so orali ledino na slovenskem slovstvenem polju. Največjo zaslugo si je stekel s svojo „Slovensko-latinsko slovnico za slov. mladež“. Bil je 36 let profesor in je bil za svoje zasluge odlikovan od presv. cesarja z zlatim križcem. Pokojnik je vzbujal v vsakomur navdušenje za mili naš materin jezik in ostane kot učitelj in prijatelj vsakomur, ki ga je poznal, v neizbrisnem spominu. Večna luč naj mu sije! Slovenski narod pa mu ohrani hvaležen spomin.

Monsgr. dr. Fr. Nagl — tržaški škof. — Uradna „Wiener Zeitung“ objavlja inenovanje msgr. dr. Nagla za škofa tržaško-koperskega.

Rajši z „Legom“ nego z Avstrijo? — Nek tukajšnji slovenski(?) list se drgne ob dopis, ki nam je došel od nekega slov. korminskega volilca, v katerem dopisu povdarja slovenski volilec, da četudi v Korminu odločujejo le Lahi, vendar se spodobi, da slovenski volilci podpirajo avstrijski in kriščanski mislečo stranko, ne pa nasprotno. Omenjeni goriški list pa svetuje Bricem, naj rajši ne gredo volit, kakor da bi podpirali pošteno in avstrijski mislečo ital. stranko. Ali smo že res tako vrn napredovali, da stoji slovenski časopisi v očitni službi židovsko liberalne ital. propagande? Castitamo!

Iz Brd nam pišejo: Laška „Lega“ ima v Brdih tri agente in sicer v Medani nekega Henrika, v Vipolzah nekega Antona, na Dobrovem pa nekega Jožefa. Ti trije možakarji delajo na vse kriplje za Naglosovo stranko, torej za „Legino“ stranko in za stranko, ki bi najrajša vse

Večkrat je namreč slišati, kako so bili okradeni veletrgovci vračajoči se z žitnih in živinskih sejmov. Tu vstopijo v vlak lépo oblečeni gospodje in ženske dvomljive cene, ki napeljujejo one, pri kterih slutijo veliko novcev, h hazardnim igram, pri kterih jih navadno dobro oskubijo; a če to ne gre, pa jim ponudijo neko dobro pijačo, ktera jih pa tako omoti, da kmali zadremljejo. V temstanju pa ti prekanjeni goljufi istim spraznijo žepe in listnice ter jo potem, ko so to srečno opravili, popihajo iz vlaka brž na bližnji postaji, (allomašt maž.) da ni za njimi ne duha ne sluha! Da res, „extra Hungarim non est vita“ itd. V takih pogovorih sva po dveurni vožnji poleg tega idiličnega jezerskega obrežja dočela konec jezera, kjer je postaja: Baaton Szent-György in kjer se je vlak ustavil komaj „kettő percig“ ali 2 minuti, v toliko, da je bilo videti onstran tukaj že ožjega jezera veliki trg Keszthely, čegar hiše stoji po obronkih odraslekov bakojskega gojzda z veliko belo cerkvijo in visokim stolpom. (Nekdo bi se cerkve „znajma naše suznosti“, ali

Slovence potopila v žlici vode in ki preganja vse, kar je avstrijskega mišljenja. Brici, opozarjamo Vas na te možakarje in Vas svarimo, da se nikakor ne daste vjeti ob prihodnjih občinskih volitvah v Korminu na njih limanice, pač pa, da podpirate pošteno avstrijsko korminsko stranko.

Židovsko-liberalno-socialistična ital. stranka pošilja na razne osebe grozilna pisma.

Električna razsvetljava. — 24. t. m. bo obhodišla posebna komisija naše mesto, da pregleda ulice in trge, po katerih se ima upeljati električna razsvetljava ter da sprejema morebitne ugovore strank proti napravam te razsvetljave.

Ogenj. — Včeraj zvečer okoli 6 ure je začelo goreti pri izvoščeku Ušaja na tržaški cesti. Vnela se je neka slama pod lopo, stoječo blizu hleva. Prihleti so hitro na pomoč brambovci iz bližnje vojašnice in ognjegasci in posrečilo se jim je, da so ogenj kmalu udušili. Škode baje ni bilo posebne.

Goriško vinarsko društvo. — Odbor, ki se je bil izvolil na shodu goriških vinogradnikov dne 27. febr., je že sestavil pravila za vinarsko društvo. V kratkem se skliče ustanovni shod.

Zblaznelec umrl. — V tukajšnji bolnišnici je umrl te dni zblazneli kamnosek France Purič iz sežanskega okraja, katerega so prepeljali v norišnico dne 31. decembra 1900. Znorel je vsled ljubosumnosti proti svoji ženi. V tej svoji strasti in blaznosti je v svojem kraju ranil več oseb, predno so ga prepeljali v norišnico. Ta nesrečnej je bil najnevarnejši norec v tukajšnji norišnici. Posrečilo se mu je tudi dvakrat uteči iz norišnice; ker je bil jako močan, je z rokami zrušil zid in ušel. Pri neki drugi priliki se mu je posrečilo na način divjakov z drgnjenjem lesa ob les, da je napravil ogenj in res zažgal svojo slamnico in je tudi hotel zažgati vso norišnico. Pazniki so seveda pravočasno zapazili njegovo vedenje in so mu preprečili namero.

Okraden. — Neki Jože Erjavec je bil v torek na Goriščeku v družbi novincov. Pri tej priliki mu je nekdo potegn timer žepa mošnjček, v katerem je bilo 21 kron denarja. Tatu niso še našli.

Ne nosite na trg pokvarjenega mleka! Neko J. G. iz Solkana so obsodili na 6 dni zapora, ker je prodajala pokvarjeno mleko.

Prvi špargeljni. — 4 t. m. prinesli so na trg prve špargeljne in sicer 5 kilogramov, prodali so jih po 3.50 K kilo.; 5. t. m. 25 kilg. po 3.20 K; 6 t. m. 50 kilg. po 3.60 K; 7. t. m. 60 kilg. po 2.80 K; 8. t. m. 80 kilg. po 2.40 K; 9. t. m. 70 kilg. po 2.— K; 10. t. m. 80. kilg. po 1.80 K; 11. t. m. 100 kilg. po 2.10 K; 12. t. m. 2 kvintala po 1.80 K; 13. t. m. 2^{1/2} kvint. po 1.80 K; 14. t. m. 6 kvint. po 1.70 K; 15. t. m. 7 kvint. po 1.30 K; 16. t. m. 12 kvint. po —.80 K; 17. t. m. 14 kvint. po —.80 K.

Izpred sodišča. — V ponedeljek je bil obsojen 23 letni Evgen Franceschin iz Bilj radi žaljivih izrazov proti katoliški veri na 1 mesec zapora. Zagovarjal ga je dr. Tuma. — Jožef Cigoj je bil obtožen zaradi nespoštljivih izrazov nasproti Nj. Velič. Bil je oproščen. Zagovarjal ga je dr. Franko.

Včeraj pa sta bila obsojena 30letni Alojz Trevisan in Egidij Cociancig,

kali?! Ta trg je zdaj zaradi tega znamenit, ker je rojsten kraj sedanjega ogerskega Primasa, ki je vvrščen kot kardinal rimsko-katoliške Cerkve po številu 16i. — On je reda sv. Benedikta, rojen v Keszthely-u, v vešprimski škofiji dné 12. febr. 1832; kardinal pa je postal 16. jan. 1893; tedaj ima zdaj ravno 70 let. Ime mu je: „Vasary Ferencz Kolos“ ali Vasary Franciscus Claudius. V Rimu ima svojo kardinalsko cerkev sv. Silvestra in sv. Martina. On je pristen Mažar po rodu in mišljenju, kar so navadno tudi ostali mažarski škofje in duhovščina, kakor sem moral to slišati; kar pa ne more biti v prospeh katol. cerkvi; zlasti ne tam, kjer so druge politično tlačene narodnosti, kakor je to na Ogerskem. Žalibog, da pri Mažarih se še vedno tudi v djanju ravna po sramotni mažarski prislovi: „Toth nem ember“, da „Slovani ni človek!“ Katoliška cerkev pa je že po svojem namenu in bistvu pribežališče in zavetnica vsih zatiranih. Kdor dela drugače, bodisi kdor koli, greši in je nevreden ud te dobre Matere Cerkve!

oba iz Gorice. Prvi na 7 mesecev ožstre ječe in drugi na tritedne zapora. Obtožena sta poleg drugega da sta na Velikonočni praznik na postaji v Zagreju vpila „Proč z duhovni!“ „Proč z duhovsko kapo!“ „živio Asino!“ in „živio socializem!“

Bresadola novi mestni inženjer. — Mestni inženjerjem v Gorici je imenovan neki Bresadola, južni Tirolec.

Nesreče. — 27 letni zidar France Prinčič iz gorenjega Cerovega je peljal voz apna po jako strmim in slabem potu. Po nesreči se zvrne voz nanj ter ga tako močno poškoduje po obrazu in na hrbtu, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

91 letni kmet Janez Hrovat iz Dobravelj pri sv. Križu je gonil voli, ki so peljali voz gnoja. Na nekem mestu se starčku spodrsne in pade; voli so vlekli voz dalje in kolesa so mu šle čez levo nogo, katero mu je popolnoma strlo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

48 letni France Podbršček iz gor. Vrtojbe je bil s tovariši v neki krčmi v Gorici. Ko izpije, vstane in se napoti proti domu po vrtojbenki cesti. Med potom se mu zavrti v glavi in pade, pri tej priliki se še precej vdari na glavo; vendar se pobere in gre počasi dalje; ko pride domov, pa se zopet opoteče in pade, tu se je pa udaril tako hudo na glavo, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

43 letni Anton Pušnar iz spodnjega Cerovega, je vozil gnoj na polje. Na nekem kraju pa je bila pot tako strma, da voz uide navzdol. Pušnar je hotel voz zadržati, pri tem pa pade podenj in se močno poškoduje po glavi, zlomil si je tudi nekaj reber.

Grozen umor. — V Saležu pri Zgoniku na Krasu se je zgodil v ponedeljek 14. t. m. grozen umor. 58 letni vdovec Janez Škerk je ta dan zjutraj ob 8 uri z dolgim nožem večkrat prebodel svojo 25 letno „nevesto“, (ženo svojega sina).

Vzrok groznemu umoru so bili vedni prepiri v hiši.

Oznanilo. — V smislu §. 58 zakona z dné 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 se register o občni pridobitini, zadevajoč odmero za priredbeno dobo 1902-1903 za sledeče davčne skupine: II. razred: Okraj trgovinske zbornice Goriske-Gradišanske, III. in IV. razred: Gorica-mesto, III. in IV. razred: Gorica-dežela, lahko vpogleda po dotičnih davčnih zavezancih, in sicer pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva (Via Teatro 5. l. nadstr.) ob uradnih urah skoz 14 dni od 22. aprila 1902 naprej.

Letošnja pomlad se je prikazala v prav prijazni podobi. Vse tako bujno zeleni in cvete, da je veselje. Sadno drevje, zlasti češnje in češplje je kar zagrnjeno v jeden cvet. Kamor pogleda oko, vse je v cvetju in goriška okolica in bližnja Brda so podobna cvetočemu raju. Ako ne pride kaka nesreča, bode tudi letos mnogo koščene sadja, češenj in češpelj; pa tudi jabolk in hruške dobro kažejo.

Merknenje lune. — Dne 22. t. m. mrkne luna popolnoma. Popolno mrknenje bo trajalo od 7-10 min. zvečer pa do 8-35. Mrknenje neha ob 10-55 po noči. Videlo se bode nekoliko tudi pri nas.

Važno za podkovače. — C. kr. namestništvo je ustanovilo posebno komisijo za izpraševanje podkovačev. Kdor želi delati izpit, naj se oglasi do konca meseca maja ali novembra pri namestništvu.

Stara mera in vaga prepovedana. — Trg. ministerstvo je izdalo naredbo, vsled katere se ima kaznovati kolikor kupce toliko prodajalce, ki bi prodano ali kupljeno blago tehtali po funtih ali merili po bokalih.

Za gospodarski napredek Dalmacije. — Društvo za napredek Dalmacije je imelo nedavno temu svoj VII. občni zbor na Dunaju. Zbora se je udeležil ministerski predsednik dr. plem. Koerber, železniški minister Wittek, novi namestnik dalmatinski baron Handel in mnogo odličnih oseb. Predsednik društva grof Harrach je slikal gospodarski položaj kršne Dalmacije in naglašal, da je društvu naloga zbuditi zanimanje kulturnega sveta za Dalmacijo. Naloga društvu je še osobito ta, da stopi v zvezo s prebivalstvom vse Dalmacije v svrhu pomoči na gospodarskem polju. Član Desković je v krasnem govoru opisoval stanje in potrebe cele dežele in stavil zahtevo, da društvo ne pušča v nemar priprostega ljudstva Dalmacije. Prvo, kar bi moralo društvo storiti, bila bi permanentna (trajna) dalmatinska razstava na Dunaju, katere mora imeti predlog pred-

sednika bode društvo delalo na to, da izda natančen opis vseh razmer Dalmacije, ker brez takega dela ni mogoče dobiti točne slike o tem, kako naj se obrne denarna podpora. Društvo se je konstituiralo in si izvolilo i za nadalje svojim predsednikom grofa Harracha, grofa Landskrona, I. dr. Ivčevića II. podpredsednikom.

Ponemčevanje slov. Štajerske. — Deželni šolski svet štajerski je dovolil trgu Ljutomer nemško šolo; dosedaj je bila tam slovensko-nemška ali utrakvistična šola za Ljutomer in okolico. Ustanovitev nemške šole v okraju z malone izključno slovenskim prebivalstvom more biti ustanovljena jedino le s ponemčevalnim namenom in ta namen imajo pangermani s slov. Štajerjem od Celja pa do Gradca.

Kako se skrbi za slovenske in nemške šole na Štajerskem. — V Feldbachu, v tem srednještajerskem mestecu, so dobili že pred 10 leti poleg petrazredne deške, tudi petrazredno dekliško šolo. — Sedaj pa je izdan ukaz naučnega ministra, s katerim se dekliška šola razpušča, ker ji primanjkuje učenk. Združila se bo z deško šolo, pa še bodo razredi vedno na pol prazni. Na Sp. Štajerskem pa morajo imeti vkljub prošnjam in pritožbam razredi čez 100, da do 150 učencev.

Društvo „Zvezda“. Odbor društva „Zvezda“ na Dunaju uljudno naznanja, da bode meseca maja t. l. še le drugo nedeljo, to je 11. maja društvena zabava s koncertom in sicer v dvorani „Ressource“, Dunaj, I. Reichsrathstrasse št. 3 — (za palačo državnega zbora). Mesec junij, julij, avgust bodo društveni popoldanski izleti in sicer: 1. V Marija Enzersdorfu, v nedeljo 1. junija — z južno železnico (Südbahn) — do postaje Brunn-Marija Enzersdorf — sestanek in koncert v Marija Enzersdorfu, v restavraciji „Zum Schottenhof“, Hauptstrasse 17; — izlet vodi g. Drag. Dolenc; 2. v Ober St. Veit, v nedeljo 6. julija, z mestno železnico (Stadtbahn) — sestanek in koncert v restavraciji „Zur Einsiedelei“ — (v XIII. okraju, „Stock im Weg“ št. 1); — izlet vodi g. Rudolf Malič; 3. Irenenthal, v nedeljo 3. avgusta — vozi se po zahodni železnici (Westbahn) do postaje „Unter-Tullnerbach“; sestanek in koncert v restavraciji g. Antona Kunzl, v Irenenthalu; izlet vodi g. Vinko Krusič. Sestanek bode vsakokrat ob 4. uri popoldne v naznanjenih restavracijah. Od meseca septembra t. l. počenši bodo društvene zabave zopet na Dunaju, v dvorani „Ressource“, I. Reichsrathstrasse št. 3, in sicer vsako prvo nedeljo vsakega meseca (7. septembra, 5. oktobra, 2. novembra, 7. decembra i. t. d.) Ker je društvu „Zvezda“ namen: izobrazba, zabava v pristno slovenskem duhu ter podpiranje udov, kar dosežaj društvo s predavanji, podukom v raznih strokah, petjem, glasbo, gledališkimi predstavami i. t. d., oklenilo se je „Zvezde“ toliko vrlih Slovencev in Slovencev na Dunaju in okolici, da je dosežanje dvorana postala pretesna. Odbor je zato oskrbel več pa tudi lepšo dvorano. Da bode ta polna, prosi odbor, da društvu ostanejo zvesti vsi dosedanjí udje in da pridobi vsak ud še po enega ali več udov za društvo. Na ta način bode „Zvezda“ še bolj prospevala pod zmagonosnim praporom: Naprej zastave Slave!

Odbor društva „Zvezde“ na Dunaju.

Lepe reči iz blažene Italije. — Turinski listi pripovedujejo, kako so tam redarstvene oblasti prišle na sled veliki družbi tatov, katere je izvršila neštevilno tatvin v tem mestu. Ta družba je „delovala“ pod naslovom nekega — postavno dovoljenega društva. Društvo je imelo svojega predsednika, svoj odbor, ki je izdeloval načrte za tatinstva. Člani društva so se morali v vsem pokoriti naredbam odbora.

Društvo je sestajalo iz možkih in ženskih članov vsake starosti. Ženske so imele nalogo, stopati v službo v hiše, kjer se je hotelo pokrasti in so dajale tatovom pouk o hišnih razmerah. Ta družba je štela več sto članov in imela posebno krčmo za sestanke, kjer je predsednik delil med člane — „čisti dobiček“. Policija je dosedaj zaprla 40 članov, druge pa še išče. — Tako je v blaženi Italiji.

Kraljica Natalija katoličanka. — Pariški listi proročajo, da je srbska kraljica-udova Natalija prestopila iz pravoslavja h katoličanstvu. Ceremonijo prestopa je izvršil župnik cerkve de Notre Dame v Parizu v pričó abé Brebiona in markija Castrillo. Kraljica se v naslednjih dneh poda v Rim k sv. Očetu. — Nekateri znanim francoskim dostojanstvenikom.

Samomor odvetniškega kandidata. — Pri Zidanem Mostu se je te dni ustrelil koncipijent ljubljanskega advokata dr. Valenčaka, dr. Šumer. Na vizitki, ki so jo našli pri njem, je bilo zapisano „nepopolnšljiv pijanec“. Urok samomoru pa so bili baje razni dolgovi.

Nov kardinal. — Iz Budimpešte se poroča, da bo baje skoro imenovan kardinalom zagrebški nadškof dr. Juraj Posilović. To bi bilo nekako zadoščenje glede zavoda sv. Jeronima.

Potujčevanje Bosne in Hercegovine. — Uprava zasedenih dežel menda rada vidi, če slovansko prebivalstvo zapušča rodno zemljo ter dela tako prostora novim naseljencem Nemcem in Mažarom. Prišlo je že tako daleč, da sta že obe pokrajini posuti z nemškimi in ogrskimi naseljenci, zlasti Židi. Zdjaj pa je uprava posegla celo tako daleč, da je izrekla naredbo, da se vsakemu, ki bi se tudi le začasno mudil v tujini, odvzame domovinska pravica. Nedavno sta bila na ta način dva srbska bega, ki sta se mudila nekaj časa v Carigradu, iztirana čez mejo.

Mrtvecu prebodeli srce z vilami. — V Karansebesu na Ogerskem so neznaní storilci po noči odkopali grob nedavno umrlega vaškega notarja Aleksandra Popovića. Odprli so rakev in mrtvecu z železnimi vilami prebodeli srce. Storili so to njegovi sovražniki, ki so se v svoji babjevernosti bali, da bi se umrli notar kot vampir ne povrnil med nje.

9leten deček večkrat morilec. — V Draždanih je dognalo sodišče, da je sunil 9letni sin nekega cestnega pometarja tekom dveh let 2 dečka in 1 deklico v Labo, in so vsi trije utonili. Deček je menda kriv tudi še drugih zavratnih umorov.

Napaden je bil pred oltarjem. — V Italiji v vasi Sappada Agordino so našli posestnika Valta obešenega pred njegovo hišo. Skoro pa so dognali, da se ni sam obesil. Bogatega Valta so zločinci zahrbtno napadli v kapelici pred oltarjem ter ga pobili na tla, potem so ga pa nesli na dom, da jim pokaže težko ranjeni Valta svoje zaklade. Pot od kapelice do njegovega doma je bila vsa okrvavljena. Potem so Valta ubili in obesili pred hišo, da bi ljudje mislili, da se je bogati starec sam obesil.

Grozen ropar pred sodiščem. — Te dni stoji pred porotnim sodiščem v mestu Lucca v Italiji glavič ital. ropar Musolino. K tej obravnavi je došlo 40 časnikaških poročevalcev, 10 advokatov zagovornikov, dva državna pravdnika, trije civilni zagovorniki in 186 prič. Proti Musolinu je vloženih 18 obtožb radi raznih zločinov. Res, „slaven“ obtoženec!

Vseslovanska umetniška in industrijska razstava v Petrogradu. — Meseca februarja prihodnjega leta namestila v Petrogradu otvoriti vseslovansko umetniško in industrijsko razstavo, za katero je bilo že lani določenih 30.000 rubljev. Na tej razstavi sodelujejo le balkanske države Srbija, Bolgarija in Črnogora. Predsednik začasnega pripravljalnega odbora je grof Nikola Pavlovič Ignatijev.

Koliko je imela Rusija stroškov in dohodkov v letu 1901. — Redni dohodki Rusije so znašali v tem letu 1.798.656.000 rubljev. Redni stroški pa 1.561.725.000 rubljev. Izredni dohodki so znašali 163.677.000 rublj., izredni stroški pa 169.074.000 rubljev.

Belgijska kraljica je nevarno zbolela. Iz Bruselja so odpotovali trije zdravniki v Spaa, kjer kraljica prebiva, da obdržavajo konzilij o njeni bolezni.

Velika kneginja in dljak. — V petrogradski aristokraciji gre — tako poročajo neki listi — od ust do ust senzacionalna povest, katere glavna junakinja je velika kneginja Jelena, hči carjevega brata. Veliko kneginjo so hoteli dati generalu Viktorju Napoleonu, potomcu velikega francoskega cesarja Napoleona I., ali ona ni mogla zapopasti zakaj naj bi se pokorila dvorni etiketi, ko je naklonjena ubogemu dijaku. Ker je vedela, da car ne privoli v njeno zvezo, pa je poiskala drugo pot, da doseže cilj svojega srca. Predlagala je dijaku, da bi pobegnila v inozemstvo, kar je dijak kajpada takoj hotel izpeljati. Ali bila nista dovolj previdna in redarstvo ju je zasačilo v Varšavi. Tu so ju ločili: kneginjo so odvedli nazaj na dvor, dijaka pa — v Sibirijo.

Top razletel. — Na angleški vojni ladiji „Mars“ so se delali strelni poskusi s topovi „Barbette“ kalibra 12 palcev. Pri tej priliki razpoči jeden takih topov in je ubilo 2 častnika, 8 pomor-

je ustavila delo, ker jej je ogerska vlada odrekla nadaljnjo podporo 20.000 kron na leto. Vsled tega je izgubilo delo 1000 delavcev. Vso upravo in stroje vzame tvrdka v Kiel, kjer ima neko večjo ladjedelavnico.

Železnica, ki druží Črno morje z Adrijo. — V Rusiji se bavijo z načrtom, zvezati radi lažje kupčije z žitom Črno morje z Adrijo. Črta bi šla iz bolgarskega zaliva Varna po železnici Varna Plevna-Sofija do bolgarsko-srbske meje, potem čez Ristovac do črte Sibevece-Solun ter bi se priklopila proti orijentske družbe Mitrovica-Verisovič. Potem bi krenila po turškem ozemlju po črti Verisovič-Prižen, v drinski dolini do črnogorske meje, po Črnigori čez Sv. Ivan v barski zaliv.

Zopet zlata žila. — V portugalski vzhodni Afriki pri Uaneci so razkrili nove velike zaloge zlata. Te zaloge so baje še večje nego one v južni Afriki v Transvaalu.

Dve vrsti zob. — V Hagerstownu v Ameriki rasteta neki deklici dve vrsti zob v spodnji čeljusti.

Cena živeža pred 55 leti. — Kako se polagoma draže najpotrebnejša živila to je kruh in meso, to opazamo vsaki dan. Da so se pa v teku 55 let tako podražila kakor vidimo iz nastopnega, ne bi skoro človek verjel ko bi ne bilo tiskano v neki vojaški okrožnici bivše „General komande“ v Zagrebu iz l. 1847, po kateri se ustanovlja sledeči cenik kruha in mesa: En funt dobre govedine 4 novčice in pol, 1 funt teletine 6 novč., 1 funt sveže slanin 8 novč., 1 funt svinkega mesa 3 novč., 1 funt fine moke 3 novč., slabše 2 novč. Hleb kruha v teži 1 funt in 28 lot. 6 novcev, 1 hleb črnega navadnega kruha, ki je tehtal tri funte, 6 novcev. Če je bilo temu tako, imajo prav naši stari ljudje, ki pravijo da je bilo enkrat lepše na svetu, nego dandanes.

Kako zboljšati vodo v vodnjakih. — Često se pripeti da postane voda v vodnjakih kalna, ali da dobi zoprni okus po gnjilobi ali zemlji. V prvi vrsti se moramo prepričati, ako je v vodnjaku kaj lesa, če je isti morda gnjil da se nadomesti z novim, ker ničesar se voda bolj ne navzame kakor gnjilega lesovja.

Ali pa so pokvarjenosti vode kriva morda tla ali stene v vodnjaku, ki so vsled časa postale nesnažne. Treba je stene celoma očistiti in dno posuti kaka dva centimetra na debelo z apnenim prahom.

Drugi dan izprazni se mej tem vodnjak zopet celoma ter odstrani oni apneni prah iz njega, tako da je vodnjak popolnoma snažen.

Sedaj pa se nasuje na dno 10—20 cm. na debelo navadnega drvenega oglja katerega se pokrije z ravno toliko lego navadnega drobnega kamenja.

Na zadnje položi se kake 2—3 kose kamenene soli v vodo. Čez par dni bode voda celoma čista in sveža, brez kake napake. Ednokratno čiščenje na ta način zadostuje za celo leto. Le kjer bi bilo posebno slabo, moralo bi se storiti dvakrat v letu.

Dirka s smrtjo. — Jednak slučaj kakor je sledeči, se je še malokdaj pripetil v zgodovini ameriških železnic: Po Baltimore & Ohio Southwestern progi med postajama Shoals in Washington sta se pomikala dva hitra tovorna vlaka. Vlak št. 33 je bil v Shoals ko je dobil povelje, da naj odrine naprej ker je proga zanj prosta in da nasprotni vlak št. 50 čaka nanj v Washington. Kmalu za tem pa je vlak št. 50 dobil novo povelje, naj odide ker čaka nanj vlak št. 33 v Shoals. Naravno je, da bi se bila zvečer ta dva vlaka zaletela drug v drugega in da bi bila nesreča neizogibna. Tu pa je postajni načelnik v Washington zapazil pomoto, hitro odšel na tir ter tam vkazal premikalni lokomotivi naj zdrija z vso močjo za tovrnim vlakom. Strojevodja je uvidel za kaj se gre in zakuril je lokomotivo na vso moč. Deset milj od Washingtona so šele zagledali rdeče luči na kabusi tovrnega vlaka. Kmalu so bili skupaj. Tovorni vlak je dobil znamenje naj zapelje na stranski tir postaje, katero so ravnokar in kakor po naključju dosegli. Ni bil še dobro na tem tiru, že pridirja nasprotni tovorni vlak z vso hitrostjo na postajo. Preprečena je bila huda nesreča. — Železniška družba gotovo ne bo pozabila obdarovati vrlega postajnega načelnika.

Čuden bolnik. — Nedavno je bil iz neke bolnišnice v azijski Rusiji odpuščen čuden bolnik, po stanu železniški delavec. Trpel je od redke bolezni, zvane maladie des tisc. Njena lastnost obstoji v tem da bolnik nehoté oponaša dejanje kašlja, kašlja tudi bolnik, ako kdo joka, preliwa tudi bolnik solze; ako kdo je v

njegovi navzočnosti, začne tudi on jesti itd. Ali ta bolnik oponaša tudi živali! Ko čuje lajanje psa, laja tudi sam: ako poje petelin — začne tudi bolnik kikirikati. V bolnišnico je tega bolnika dovedla razposajenost njegovih tovarišev, katerim je njegova bolezen služila v zabavo. Navadno se jih je zbralo dosti okrog njega in vsak je prozival drug glas in drugo delal. In bolnik se je mučil da bi vse oponašal. V bolnišnici mu niso mogli pomagati, ker znanost ne pozna nikakega pripomočka zoper to čudno bolezen. Ta nesrečni človek se je zopet povrnil k svojemu poslu, da bode zopet v zasmeh in zabavo objestnih in hudobnih ljudi. Bolnik je star 35 let in drugače povsem zdrav. Slučaji te bolezni so redki; največ se jih dobi v severni Sibiriji, v jakutskem okrožju in na Amuru. Tolmači se z vplivom puste in mrtve sibirskje prirode na človeka, zlasti po zimi, kadar brezkrayne snežne in ledene poljane kar prevzamejo človeka.

Avstralski častniki v Južni Afriki — morilci. — Londonski „Morning Leader“ poroča, da je bilo več avstralskih častnikov obsojenih v ječo ali v izgnanstvo, ker so ropali in morili Bure in Burke. Največja zločinca pa sta bila poročnik Hancock in pa še neki stotnik Morant, ki sta postrelila v zabavo več zamorcev ter celonekaj mož lastnega polka, takozvane Bushveldt Carbineers. Hancock je izvedel, da je deset Burov na poti v Pietersburg z namenom, udati se Angležem, ter da imajo seboj 20.000 funtov sterlingov. Dal jih je zgrabiti ter postreliti, dasi so bili brez orožja. Sergeanta Morrison in Grey sta bila določena, da obsojbo izvršita. Ker sta se branila, je moralo postreliti Bure možstvo iz druge stotnije. Oficirja sta se nato polastila 20.000 f. št., ki so jih imeli Buri skrite v svoji prtljagi. Ker pa sta čula, da ve za njun zločin v bližini živeči nemški misijonar Hesse, je šel Hancock k njemu ter ga ustrelil. Hotel je ustreliti tudi misijonarjevega slugo, a sluga mu je, dasi ranjen, ušel. Nemški konzul v Pretoriji je za vse to izvedel in naznanil Kitchenerju, ki je takoj odredil preiskavo. Hancock in stotnik Morant sta hotela preiskavo onemogočiti s tem, da sta hotela postreliti še oba sergeanta, Morrisona in Greya, ki pa sta pobegnila v Pietersburg. Hancock pa je dal ustreliti vojaka, ki je sergeanta svaril. Preiskava pa je vendarle dognala vso resnico, in častnika sta bila obsojena na smrt ter ustreljena. Baje 50% avstralskih vojakov je sama zločinska sodrga iz rudokopov. Zločini se se zgodili že v juliju l. 1901 v takozvanem Buschlandu, 200 km severno od Pietersburga. Poročnik Hancock je bil prej — kovač! Iz Bruslja poročajo, da je dejal poslanik dr. Leyds, da so ti zločini le mala slika cele vojne, ker se taki zločini zgodé večkrat. Male zločince Angleži streljajo, velike pa proslavljajo. Le vsled zahteve nemškega generalnega konzula je moral Kitchener častnika morilca obsoditi. Dolgo se je branil ter ju celó zagovarjal, češ da so tudi Buri večkrat zločinci.

RAZGLAS.

V Šturiji pri Ajdovščini vršil se bo v soboto, dne 26. aprila t. l. **semenj za živino in drugo blago.**

Županstvo v Šturiji

dne 15. aprila 1902.

Av. Schlegl,
župan.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici in po pošti.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mline v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gosposka ulica hiš. šte. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4 1/2 % polmesečno; nevzdržene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%. Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaaganje in vračanje so na razpolago poslovnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštne stroške.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12 ure zjutraj v ulici Vetturini št. 9.

Gospodu lekarničarju
Gabrijelu PICCOLI
v Ljubljani.

Vaše železnato vino sem s prav dobrim uspehom vporabljal pri neki gospe, ki je dolgo trpela na živcih. — Prosim Vas torej, da mi določite še šest steklenic zgoraj navedenega vina.

Dr. L. Färber,
c. kr. štabni zdravnik.

V Gorici, 6. junija 1901.

Prodaja se v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, v Istri in Dalmaciji po 2-40 K steklenico.

Prodajalnice jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevga mline v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 7.
(v lastni hiši)

Peter Drašček,
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi vse tiskovine za duhovnije, županstva in druge urade, na močnem papirju

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi in na prodaj knjige: „Ilijado“, „Tri igre“ za slov. mladino in „Zgodovino tolimske šole“

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

„Narodna Tiskarna“

tiska

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 K. četrt leta 2 K

Pismena naročila tiskovin se izvršuje z obratno pošto;

„Narodna Tiskarna“

tiska

„PRIM. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter stane na leto 4 krone, pol leta 2 K, za manj premožne celo leto 3 K